

Preiļus apmeklēja premjers Andris Bērziņš

14. janvārī Preiļos bija ieradies premjers Andris Bērziņš. Šoreiz darba lietas tika apvienotas ar savienības «Latvijas ceļš» gatavošanos martā gaidāmajām pašvaldību vēlēšanām.

Vairākas stundas ilgajā sarunā Preiļu novada domē, kucēdālijās gan domes speciālisti, gan «LC» atbalstītāji, tika skarti jautājumi par dabas vides vada būvi uz Preiļiem, celulozes kombināta celtniecības perspektīvām Latgalē, kā arī iespējām novadā izmantot Eiropas Savienības finansējumu, un pārrunātas daudzas citas problēmas, kas gaida risinājumu.

«Novadnieks» izmantoja iespēju un lūdza premjeru Andri Bērziņu atbildēt uz vairākiem jautājumiem.

— Kāds ir šī gada prioritātes Latvijā?

— Pirmkārt, prioritāte ir tas, lai ekonomiskā attīstība valstī turpinātos. Otrkārt un pilnīgi viennozīmīgi, lai turpinātos administratīvi teritoriālā reforma. Treškārt, visas nepieciešamās darbības, kas jāveic iestādei Eiropas Savienībā. Pašlaik sarunās ar ES ir atklātas visas sadaļas, par tām ir jādiskutē, jāmeģina noslēgt. Līdz 2002. gadam mums ir jābūt gataviem iestādei.

— Kā jūs komentējat nesenā Māra Grinblata paziņojumu, ka valdība var arī krist «Latvijas kuģniecības» dēļ, kā tas bijis ar divām iepriekšējām valdībām?

— Tīri teorētiski tādu iespēju izslēgt nevar. Man šobrīd ir pārliecība, ka mēs visu darām absolūti godīgi, atklāti, caurspīdīgi. Nākt klajā ar tādiem paziņojumiem, kad 52 kompānijām visā pasaulē ir izsūtīti pieteikumi privatizācijai, nozīmē šo privatizāciju nobremzēt un atņemt uz kādu gadu atpakaļ. Mums ir ļoti daudzas lietas, kas jāizdara, kur šie privatizācijas li-

dzekļi būs vajadzīgi. Kaut vai uzņēmējdarbības veicināšanai, kur nāk jaunas tehnoloģijas, Latvijas robežu sakārtošanai. Ir vēl daudzas citas lietas, kuras prasa resursus un kuru īstenošanai pagaidām naudas nav.

Domāju, ka tas vairāk bija politisks paziņojums. Vismaz valdībā visi «tēzemes» ministri bija vienbalsīgi un neiebilda pret šo pasākumu.

— Kādas darbības pēc pašvaldību vēlēšanām gaidāmas administratīvi teritoriālās reformas sakarā?

— Mans viedoklis ir tāds, ka jāpaliek pie pieciem reģioniem. Tā ir rakstīts arī Latvijas Satversmē. Ir ļoti nopietni jāskatās, kā sakārtot un optimizēt pašvaldību darbu, lai tās kļūtu spējīgākas, labākas.

— Kad tiks pieņemts galīgais lēmums par celulozes kombināta celtniecības vietu?

— Pašlaik šajā lietā strādā liels kolektīvs, kas nodarbojas ar plānošanu, projektēšanu, ģeoloģijas un vides izpēti. Viņiem līdz šī gada vidum jānāk klajā ar konkrētiem projektiem, lai varētu noteikt, kura konkrēta vieta būs vispiemērotākā celtniecībai.

— Preiļu rajona sabiedrībā pārstiegumu izraisa negaidītā «Latvijas ceļa» vienošanās ar Demokrātisko partiju un tagadējā Līvānu novada domes priekšsēdētāja Visvalža Gercāna iekļaušana kopīgajā deputātu kandidātu sarakstā.

— Nekas īpašs nav noticis. Ar Demokrātisko partiju, ja mēs palūkojamies programmas, pozīcijas ir ļoti tuvas. Ar Gercāna kungu pašu mēs arī nekad neesam tieši konfliktējuši. Tāpēc es domāju, ka ir ļoti normāli iet kopā šajā vēlēšanu sarakstā. Vēlētāji būs tie, kas noteiks, kāds ir šis uzticēšanās līmenis mūsu kopējam sarakstam. Protams, man gribētos, lai Līvānos «Latvijas ceļa» nodaļa būtu lielāka, stiprāka. Bet tas,

● «Mazais un vidējais uzņēmējs gan pilsētās, gan laukos var attīstīties tikai tad, ja līdzās ir liels un spēcīgs uzņēmums,» uzskata premjers. Foto no Ministru kabineta arhīva

acīmredzot, ir nākotnes jautājums.

— Viena no pagājušās nedēļas aktualitātēm ir tāda, ka valdība slēpjot ANO patieso bērnu stāvokli Latvijā. Kāds ir jūsu komentārs?

— Valdība neko nevar slēpt, jo pie mums jau sen ir demokrātija, un sabiedriskās organizācijas daudzreiz pasaka to, ko viena vai otra oficiālā instance negrib teikt. Jau gadus četrus rakstām un sūtām ziņojumus uz ANO. Izglītības ministrija un bērnu tiesību aizsardzības centrs ir tas, kas gatavo šos ziņojumus. Protams, «Glābiet bērnus» kā sabiedriska organizācija ļoti uzmanīgi raugās, kas pateikts un kas nav pateikts. Taču atsaucies no ANO komitejas ir normālas, uzskaitītas lietas, kur mums vairāk

un rūpīgāk jāstrādā. Bet nekā kategoriska un briesmīga tur nav.

«Glābiet bērnus» ļoti nopietni domā, piemēram, par aizbildniecības jautājumu. Latvijā pašlaik ir ļoti daudz bērnu namu, kur bērni tiek izņemti no ģimenēm un izmitināti tur. Tajā pašā laikā maz ir bērnu, kurus atdod aizbildniecībā. Es, godīgi sakot, brīnos par pašvaldībām, kuras nesaprot vienu lietu. Ja bērnu atdod aizbildniecībā, viņš aug ģimenē un kopā ar to pārdzīvo visus priekus un bēdas. Tajā pat laikā ģimene saņem naudu no valsts. Un šīs summas noteikti ir mazākas nekā tās, kas jāpāterē bērnu uzturot bāreņu namā. Gluži pareizi, ka «Glābiet bērnus» aizrādīja valdībai par šo nesakārtoto aizbildniecības jautājumu.

L.Kirillova

Nenokavējiet! Līdz 25. janvārim

«NOVADNIEKU»
februārim un līdz
gada beigām
var pasūtīt visas pasta nodaļās
un pie lauku pastniekiem.
Abonentiem februārī tiks izlozēta
«Lattelekom» balva, «Unibanks» un
«Novadnieka» prezentācijas priekšmeti,
IU «Paula 3» torte, dāvanu kartes, ko piedāvā
veikali «Rūķīši», «Karina» «Ģimenīte»,
IU «Volkovs», «Salanga», SIA «Gardums»,
IU «Komar Karate Klubs Aglona».

ĪSZINĀS

Lems par izglītības pārvaldi

Šajās dienās rajona padomē tiek izņemts jautājums par rajona izglītības pārvaldes iespējamo reorganizāciju un štatu samazināšanu. Jautājums skatīts padomes apvienotajā komiteju sēdē. Sagatavots iespējamo štata darbinieku saraksts, kas paredz mazāku darbinieku skaitu nekā pašlaik rajona izglītības pārvaldē strādā. Pēc šādu saraksta izglītības pārvaldē ir 18 darbinieki, faktiski strādā 14, jo dažām no štata vienībām paredzēta tikai puslikme.

Par darbu Atzinības raksts

Par labu darbu 2000. gadā rajona bērnu un jauniešu centrs saņēma Valsts jaunatnes iniciatīvu centra Atzinības rakstu.

Jau ceturto gadu pēc kārtas notika sarīkojums jaunatnes darbiniekiem. Uz to tiek aicināti interešu izglītības iestāžu un sabiedrisko organizāciju vadītāji. Šogad sarīkojums notika Daugavpilī. Tiek piešķirtas vairākas nominācijas. Rajona bērnu un jauniešu centrs kopā ar vairākām interešu iestādēm bija izvirzīts nominācijai «Gada interešu izglītības iestāde» saņemšanai. Balvu tomēr saņēma Daugavpils skolotāju un skolēnu jaunrades centrs.

Tikās bijušie speciālisti

Rožkalnu kultūras namā notika neparasts sarīkojums. Uz to bija aicināti bijušie vietējo kolhozu speciālisti: agronomi, zootehniķi, ekonomisti. Sabiedriskās saimniecības laikos kolhozu speciālisti bija ievērojamākā lauku inteliģences daļa, kas aktīvi piedalījās vietējā kultūras dzīvē. Līdz ar kopsaimniecību likvidēšanu speciālistu darbu un bieži vien arī dzīves ceļi šķīrās. Tomēr daudzi no viņiem uztur savstarpējus kontaktus, un ar ideju par kopīgu balli griežas Rožkalnu pagasta padomē un kultūras namā. Ierosme guva atbalstu, un tā vairāki desmiti bijušie kolhozu «Dzintars» un «Ezerciems» speciālisti pēc vairākiem gadiem atkal satikās, liksmoja, dejoja. Balle bija izdevusies. Tās dalībnieki ierosināja šādus sarīkojumus organizēt regulāri.

Slāvu kultūras centrā sagaidīja veco Jauno gadu

13. janvāra vakarā uz atpūtas vakaru visus interesentus pulcināja slāvu kultūras centrs. Zālē Kārsavas ielā 4 vakara dalībniekiem tika rīkoti priekšnesumi, rotaļas un konkursi. Kopā priecīgi tika sagaidīts vecais Jaunais gads. Kā vakara gaitā vairākkārt uzsvera slāvu kultūras centra vadītāja Tatjana Kolosova, tradicionālā svētku svinēšana pulcina kopā krievus, baltkrievus, ukraiņus, poļus un citu tautību pārstāvjus no Preiļiem, Riebiņiem un citām rajona vietām.

Aicina pieteikties «Saules stariņus»

Rajonā pazīstami un vēl arī maz zināmi bērnu vokālie ansambļi un deju grupas, kā arī atsevišķi solisti tiek aicināti piedalīties ikgadējā konkursā «Saules stariņi-2001». Konkurss notiks Daugavpilī, bet pieteikumu anketas jāiesniedz līdz 1. aprīlim. Pēc šajā konkursā piedalījās vairāki bērnu kolektīvi no Preiļu rajona.

Tiek izskatīti pretendentu piedāvājumi

Uz Preiļu novada domes izsludināto izsoli būvdarbu veikšanai sporta kluba «Cerība» stadiona mākslīgā sintētiskā seguma uzklāšanai pieteikušies trīs pretendenti, «Novadnieku» informēja novada domē. 15. janvārī notika pretendentu piedāvājumu atvēršana. Tiks pieprasīta papildus informācija, tāpēc izskatīšanas rezultāti būs zināmi vēlāk.

Bezmaksas kinobilete TAVAM DRAUGAM uz filmu

«Mazais»
(Ģimenes komēdija)

Filmu demonstrē kinoteātrī «Ezerzeme» (Preiļos, Raiņa bulv. 17)

19. janvārī — 18.00; 20.00.
21. janvārī — 16.00; 18.00; 20.00.

Uzrādot šo kuponu kinoteātra kasē, jūs pirkšiet tikai vienu ieejas bileti

Atgādinām «Novadnieka» tikšanās grafiku ar deputātiem pašvaldībās

Aglonā 30. janvāris, Riebiņos 22. janvāris, Rožkalnos 23. janvāris, Rudzātos 26. janvāris, Siļukalnā un Stabulniekos 19. janvāris, Upmalā 23. janvāris, Vārkavā 24. janvāris, Preiļos 25. janvāris, Līvānos 26. janvāris.

Aicinām lasītājus zvanīt uz redakciju pa tālr. 22154 un 21996 un uzdot jautājumus savu pagastu deputātiem.

NACIONĀLĀS ZINĀS

Izsludina izglītības programmu

Valsts sekretāru sanāksmē izsludināts Izglītības attīstības programmas projekts 2001.-2005. gadam. Līdz februāra sākumam, kad programmas projekts varētu nonākt apstiprināšanai Ministru kabinetā, tas tiks nosūtīts saskaņošanai un priekšlikumu iesniegšanai ministriem un lielākajām nevalstiskajām organizācijām. Kā galvenās prioritātes tuvākajiem četriem gadiem projektā iestrādātas izglītības pieejamības nodrošināšana, izglītības kvalitātes paaugstināšana, resursu izmantošanas efektivitātes palielināšana, kā arī institucionālā attīstība.

Spriež par kompensācijām spaidu darbos cietušajiem

Vācijas Ārlietu ministrijā notikušās kārtējās sarunas par kompensāciju izmaksu no Vācijas federālā fonda «Atmiņa, atbildība un nākotne» Latvijā un Lietuvā dzīvojošajām nacionālsociālistiskā režīma spaidu darbos iesaistītajām personām. Ievērojot tēmas sarežģītību un pušu centienus vienoties precīzi un ņemt vērā visas cietušo personu intereses, tika nolēmts sarunas noslēgt 2001. gada 22. janvārī Berlīnē, parafējot attiecīgās vienošanās.

Latvijas iedzīvotāji, kuri bija spiesti vergot nacistiskās Vācijas labā, vēl nevar pieteikties uz kompensācijām, jo Vācijas atbildīgās organizācijas nav sagatavojušas nepieciešamos dokumentus pieteikumu iesniegšanai. Pagājušajā gadā Vācija parakstīja vienošanos par kompensāciju izmaksu gandrīz 1,5 miljoniem cilvēku. Latvija ir iedalīta vienotā apgabalā ar Lietuvu un Krieviju. Trīm valstīm kopā piešķirti 835 miljoni marķu (apmēram 240 miljoni latu).

Latvijas jūrniekus atzīs pasaule

Latvijas jūrnieki saņēmuši patikamu vēsti no Londonas — Starptautiskā jūrnieceības organizācija (SJO) apstiprinājusi tā saukto Balto sarakstu, kurā beidzot 72 citu valstu vidū iekļauta arī Latvija. Tas nozīmē, ka Latvijas jūrnieru diplomu turpmāk derēs uz visiem pasaules kuģiem. Līdz šim tādas oficiālas starptautiskas atzīšanas mūsu augsti kvalificēto jūrnieru diplomiem nebija.

Miris «Ilgā ceļa kāpās» autors

Daudziem Latvijā nepamānīta garām pagājusi ziņa, ka pagājušā gada decembra nogalē Maskavā miris lieliskās un ļoti populāras mākslas filmas «Ilgais ceļš kāpās» scenārija līdzautors un arī paša romāna autors Oļegs Rudņevs. Vairāk nekā 20 gadus viņš dzīvojis un strādājis Latvijā. Šobrīd miruši arī vairāki citi filmas veidotāji — operators Jānis Mūrnieks, Artūra lomas tēlotājs Jozs Kiseļus un režisors Aloīzs Brenčs.

Difterija pārvelk svītru karjerai

Divi Nacionālās aizsardzības akadēmijas kadeti, kas pērn augustā bija to 120 audzēkņu vidū, kas saslima ar difteriju, smago veselības traucējumu dēļ atzīti par nederīgiem militārajam dienestam un atskaitīti no augstskolas. Difterijas izraisīto komplikāciju dēļ abiem jauniešiem nopietni bojāta sirds un nervi. Vienīgā kompensācija, ko viņi līdz šim saņēmuši no akadēmijas, ir 50 latu.

Nodibināta vēl viena partija

14. janvārī kongresā tika nodibināta jauna, centristiska, liberāla partija «Mūsu Latvija». Tās dibinātājs un priekšsēdētājs ir Dainis Turīlais — savā laikā bijis Demokrātiskās partijas «Saimnieks» vadībā un deviņus mēnešus arī «Latvijas ceļā». Partijā esot jau vairāk kā 400 biedru. Viens no «Mūsu Latvija» mērķiem esot mazo partiju apvienošana. Programmā atbalstīta partijas virzība uz ES, taču prioritāšu sarakstā nav minēta NATO.

Sagatavoja L.Kirilova

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 22059, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

22305 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

22154, 21996 (žurnālistiem). Fakss 22305.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

PROBLĒMA

Klausieties mūsu vārdos un neskatieties uz mūsu darbiem

Atsaucoties uz mūsu mutisko «sarunu š.g. 1. decembrī, ierosinu atkal izskatīt valdībā Baznīcas dibināto vispārīglojošo skolu jautājumu, tajā skaitā, šāda tipa mācību iestāžu finansējumu.

Baznīca lūdz radīt līdzīgus konkurences apstākļus starp Baznīcas dibinātām vispārīglojošajām skolām un pašvaldību vai valsts dibinātām līdzīgām skolām. Ja katoļu vispārīglojošajā skolā skolēniem jāmaksā papildus tam, ko vecāki viņu izglītībai jau samaksājuši nodokļos, šāda situācija līdzinās diskriminācijai reliģiskās piederības dēļ jeb cilvēktiesību aizskārumam. Savukārt līdzvērtīgi konkurences apstākļi nodrošinātu bērniem un jaunatnei izglītības un īpaši audzināšanas kvalitāti.

Latvijā tā varbūt ir jauna ideja, bet citās attīstītajās pasaules valstīs, kuras nepazīna ateismu kā valsts ideoloģiju, tā sekmīgi darbojas praksē.

Starp katoļu Baznīcu un valdību 1995. gada septembrī tika parakstīta vēsturiska vienošanās par Aglonas internātgimnāzijas pārveidošanu par Aglonas katoļu ģimnāziju, kur iedibinātie principi ir būtiski katoļu baznīcas dibināto vispārīglojošo skolu pastāvēšanai, tas ir,

- 1) kopīgs mērķis;
- 2) sadarbība;
- 3) proporcionāls finansējums;
- 4) kā arī Aglonā katoļu ģimnāzijas atjaunošana uz līdzšinējās internātgimnāzijas bāzes.

I. Šie vienošanās tekstā atrunātie un parakstītie principi nav aizstājami:

- a) juridisko iemeslu dēļ (*pacta servanda sunt* — līgumi jāpilda),
- b) iekšējās loģikas dēļ, jo nav citas alternatīvas. Vienošanās principu ignorēšana no valsts puses izraisīja spriedzi visu ieinte-

resēto vidū; norunātā proporcionālā finansējuma vietā tas radīja līdzekļu trūkumu gan katoļu skolai, gan internātgimnāzijai, bet internātgimnāzijas saglabāšana ir kļuvusi par ieganstu Baznīcas īpašumu otrreizējai atņemšanai Jaunaglonā, kas nav pieņemams,

c) valdība ir parakstījusi līguma tekstu starp Latvijas Republiku un Vatikānu, kur paredzēta katoļu skolu pastāvēšana, kā arī īpašumu atdošana,

d) valdība kā vienošanās slēdēja puse nav aizstājama ar pašvaldību, jo tas tekstā nav paredzēts un vietējai varai nav iespējama principu izpilde tā, kā tas iespējams valdībai,

e) vienošanās principu ievērošanai nepastāv noilgums.

II. Nepastāv šķēršļi, kādi varēja kavēt vēsturiskās vienošanās izpildi:

a) visu Latgales rajonu padomes, izņemot Preiļus, ar saviem 1998. gada lēmumiem ir iestājušas par vienošanās izpildi,

b) pastāv Preiļu rajona padomes lēmums nr.32 no 18.07.1996. g. par bāreņu izmitināšanu Aglonas katoļu ģimnāzijā,

c) 1999. gada martā ir galīgi noslēgusies tiesvedība, atstājot vīriešu ģimnāziju Baznīcas īpašumā,

d) Aglonā jau otro mācību gadu darbojas katoļu ģimnāzija, kuras mācību programmas ir licencētas un skola ir akreditēta.

III. Pašreiz Aglonā veidojas jaunas problēmas. Pirms padomju okupācijas Aglonas pagastā bija divas katoļu ģimnāzijas un viena pagasta pamatskola. Uz Aglonas vīriešu ģimnāzijas īpašumiem un bāzes padomju gados tika izveidota tagadējā Aglonas internātgimnāzija, bet uz Jaunaglonas katoļu sieviešu ģimnāzijas un klostera bāzes —

Zemkopības ministrijas pārziņā esošā Jaunaglonas arodividusskola. Savukārt pagasta pamatskola ir izaugusi par tagadējo Aglonas pagasta vidusskolu. Pašreiz tiek kardināts nepieņemams projekts, kas, apejot Baznīcu, paredz Jaunaglonā vēsturiskajos Baznīcas īpašumos apvienot internātgimnāziju un arodskolu. Cēlonis ir vienošanās nepildīšana, kā rezultātā:

a) ceļas jauni īpašumstrīdi un Baznīcas apkarošanā tiek iesaistīta arī Zemkopības ministrija,

b) jau divus gadus cieš internātgimnāzijas bērni, kas spiesti mācīties un dzīvot nepiemērotos apstākļos,

c) katoļu ģimnāzija finansējuma trūkuma dēļ stāv pustukša,

d) internātgimnāzija no valsts prasa arvien jaunus finansu līdzekļus,

e) tiek apdraudēta labi strādājošas un vajadzīgas arodskolas eksistence.

IV. Optimāls skolu tīkls Aglonā iespējams vienīgi pildot vienošanos:

a) katoļu ģimnāzija tiek paplašināta uz internātgimnāzijas bāzes,

b) izglītības jomā tiek piedāvāta brīva izvēle gan bērniem, gan skolu darbiniekiem. Vieni var mācīties atjaunotajā Aglonas katoļu ģimnāzijā ar internātu, citi Aglonas pagasta vidusskolā (arī ir internāts), vēl citi Jaunaglonas arodividusskolā, pie kuras arī pastāv internāts un tiek uzturēti bāreņi — divreiz vairāk nekā pašreiz eksistējošajā internātgimnāzijā), tādējādi vislabāk ievērot bērnu tiesības,

c) līdzsvaroja izglītības iegūšanas iespējas kristīgās, laicīgās un arodividzīgās ziņā,

d) visātrāk tiek novērsti smagie sadzīves un mācību apstākļi, kā-

dos ir nonākuši internātgimnāzijas bērni un darbinieki un par kuriem viņi paši nemitīgi sūdzas,

e) tiek novērstas saspīlējumā attiecībās starp valsti un Baznīcu un atjaunots vēsturiskais taisnīgums — Baznīca atgūst īpašumā Jaunaglonas sieviešu katoļu ģimnāziju un klosteri, kas, meklējot telpas internātgimnāzijai, tika atkārtoti tai atņemti ar Zemkopības ministrijas palīdzību (ZM rīkojums nr. 140 no 08.06.1999.),

f) vienošanās izpilde neprasa nekādus papildlīdzekļus un jaunas finansālas saistības valsts blakus tam finansējumam, kas šobrīd tiek izlietots internātgimnāzijas uzturēšanai,

g) netiek aizskarta Jaunaglonas arodividusskola, kurai nepastāv īpašumstrīdi ar Baznīcu un kura līdz šim ir pastāvējusi ārpus konfliktsituācijām.

Uz daudzkārtējām Baznīcas vēstulēm esam katreiz saņēmuši atbildi, ka vienošanās izpildi bremzē MK rīkojums nr. 364 no 1996. gada, ar kuru vienošanās tika vienpusēji apturēta.

Nemot vērā augstākminēto, lūdzam,

1) atcelt Ministru kabineta rīkojumu nr. 364,

2) atjaunot MK lēmuma nr.34 no 2.-3. 07. 1996. gada 29. paragrafa otro, trešo, ceturto punktus,

3) ar valdības lēmumu nodot Aglonas bazilikai Jaunaglonas sieviešu ģimnāziju Jaunaglonas Rušonas ielā 11, kas reģistrēta zemesgrāmatā uz Zemkopības ministrijas vārda,

4) pārskatīt privātskolu finansēšanas kārtību attiecībā uz pārējām Baznīcas dibinātajām vispārīglojošajām skolām, ieviešot proporcionālā finansējuma principu.

Rīgas arhibīskapsmetropolīts Jānis Pujats »

Preiļu rajona padome arhibīskapa pārmetumus uzskata par nepamatotiem

Par baznīcas īpašumiem Jaunaglonā.

I. Aglonas bazilikas draudze ar savu iesniegumu «Par pieteikuma par juridiska fakta konstatēšanu atsaukšanu», kas 1996. gada 6. februārī iesniegts Preiļu rajona tiesai, juridiski ir atteikusies no vēsturisko Latviešu katoļu izglītības biedrības īpašumu pārmantošanas Jaunaglonā.

Latgales apgabaltiesa ir izvērtējusi arī starp katoļu baznīcu un valdību 1995. gada septembrī noslēgto vienošanos un apmierinājusi Aglonas bazilikas draudzes prasību, ar 1998. gada 15. septembra lēmumu izliekot Aglonas internātgimnāziju no telpām Aglonā, A.Broka ielā 6.

Gan Preiļu rajona tiesa 1999.

gada 3. augustā, gan Latgales apgabaltiesas civillietu tiesas kolēģija 1999. gada 14. septembrī ir noraidījusi Aglonas bazilikas draudzes sūdzību par Aglonas pagasta padomes 1994. gada 19. aprīļa lēmuma «Par īpašuma tiesību atjaunošanu Aglonas bazilikas draudzei uz Jaunaglonas sieviešu ģimnāzijas un Latviešu katoļu izglītības biedrības īpašumiem» atcelšanu, vienlaikus norādot, ka Aglonas bazilikas draudzei savas īpašumtiesības ir jāpārēdā tiesas ceļā.

Līdz šim nav ziņu par to, ka Aglonas pagasta padome, Preiļu rajona zemes dienesta nodaļa un Preiļu zemesgrāmatu nodaļa būtu saņēmušas no Aglonas bazilikas draudzes jebkādas īpašumtiesības

uz zemi un ēkām Jaunaglonā pierādīto dokumentus.

II. Preiļu rajona padomes lēmums nr. 32 no 18.07.1996. tika pieņemts gadījumam, ja katoļu baznīca būtu atvērusi savu skolu un lielākā daļa Aglonas internātgimnāzijas audzēkņu izteiktu vēlmi mācīties katoļu ģimnāzijā.

Aglonas katoļu ģimnāzija ir akreditēta tikai līdz 2001. gada maijam un skolas tiesības izsniegt izglītības iestādes beigšanas dokumentus tiks izvērtētas atkārtotā akreditācijā. Arī skolas programmu licencēšanas fakts un termiņš var tikt pārskatīts.

III. Projektu par Aglonas internātgimnāzijas un jaunaglonas arodskolas apvienošanu ir atbalstījuši gan Latgales reģiona

izglītības pārvalžu vadītāji (2000. gada 23. maijā) vēstulē Izglītības un zinātnes ministrijai, gan Latgales Attīstības padome (2000. gada 21. novembris).

IV. Nav nepieciešamības paplašināt katoļu ģimnāziju uz internātgimnāzijas bāzes, jo esošās katoļu ģimnāzijas telpas Aglonā A.Broka ielā 6, pašreiz tiek izmantotas tikai daļēji (četrus stāvu internāta ēka atslēgta no apkures un netiek ekspluatēta). Kopumā šīs skolas ēka ir domāta apmēram 500 bērniem, bet šobrīd tur izglītojas 42 skolēni.

Preiļu rajona padomes izpilddirektore A.Pastore, rajona izglītības pārvaldes vadītājs A.Zaigorskis un Aglonas internātgimnāzijas direktors D.Vanags

TREŠDIENAS INTERVIJA

Pirms desmit gadiem Latvijas iedzīvotāji parādīja visai plašajai pasaulei savu vienotību. Pirms desmit gadiem Rīgas centrā, Zaķusalā, uz tiltiem pāri Daugavai cēla barikādes. Tagad vieni kurina atmiņu ugunsgrākus, citi lielās ar savu drosmi, komentē notikumus pēc sava prāta un līdzības. Tieši tāpēc šoreiz uz interviju aicinājām cilvēku, kurš ne tikai pats bijis «barikāžu laika» dalībnieks un aculiecinieks, bet prot arī profesionāli

izanalizēt aizvadītās desmitgades, kad notika Latvijas vēstures straujās pārmaiņas, notikumus. EDGARS MUKĀNS ir viens no tiem cilvēkiem, kuru rajonā labi pazīst — pedagogu, sportistu aprindās. Un ne tikai, — jau vairākus gadus viņš līdztekus darbam Preiļu Valsts ģimnāzijā ir arī Preiļu rajona padomes jurists. Abās darba vietās kolēģi par viņu ir vienprātīgi — atbildīgs, nopietns, gudrs, nekad nestrebj karstu.

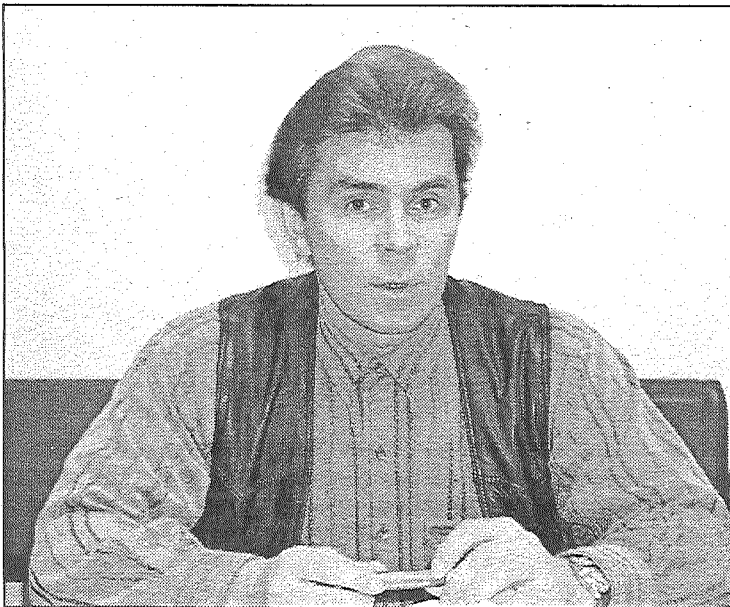
Laiks, kad tapa Latvijas vēsture

— Desmit gadi ir pietiekami ilgs laiks spriedis, lai notikušo izvērtētu. Daudz kas top skaidrs tikai tagad. Kā jūs lūkojaties uz toreizējiem notikumiem ar šodienas skatienu?

— Toreiz es pats visur biju iekšā. Tas bija arī mans mērķis — būt klāt, redzēt savām acīm. Vienmēr ir bijis, ka vēsturi pārveido, pierēgulē atkarībā no tā, kā konkrētā situācijā vajadzīgs. Man notikumi bija jaredz pašam.

Viss sākās ar 1987. gadu. Man bija divdesmit seši gadi, tikko pēc institūta. Tā saucamie kalendārie nemieri jau sākušies, toreizējā vara veica dažādus pasākumus, lai visu nobremzētu. Atceros, ka šoreiz aizbraucu uz Rīgu (tas laikam bija 18. novembris), lai redzētu, kas tur notiek. Apkārt Brīvības piemineklim un tuvākajās ielās bija daudz drošības policijas privātā apģērbā. Piemineklim garām paiet, protams, varēja, taču, ja kāds gribētu ziedus nolikt vai mītiņu sarīkot, tas nebūtu iespējams.

Tajā dienā bija vēl arī mītiņš pie Strēlnieku pieminekļa, kur protestēja pret ārzemju radio «mūsinošo» darbību. Arī tur aizgāju un paklausījos runātājos. Runātāji toreizējie vadošie partijas darbinieki, viņi arī tagad ir vadošos amatos. Pirmie par atmodu ierīnāja rakstnieki, radošā inteliģence. Toreizējos apstākļos tas bija ļoti nozīmīgi. Latvija bija kā tvaika katls, kas varēja kuru katru brīdi uzsprāgt. Varēja gaidīt «kaut ko». Tad arī Preiļos radās TF atbalsta iniciatīvas grupa Arvīda Pošeiko un citu aktivistu vadībā. Sākumā šaubījies, tad pamazām iesaistījies visās tautfrontnieku aktivitātēs. Tālāk viss notika automātiski. Tautas frontes grupa, dibināšanas

apulce, kur mani izvirzīja kā delegātu uz kongresu Rīgā. Tur, savukārt, ievēlēja Tautas frontes domē.

— Kā tās lietas toreiz Tautas frontes domē risinājās?

— Pēc pirmās sēdes atbraucu uz Preiļiem, aizgāju pie Ilgvara Muzikanta, kurš vadīja rajona nodaļu, un teicu, zini, man liekas, ka viss iet pēc kaut kāda scenārija. Bija tāda sajūta, kas viss izplānots un mums tikai liek domāt, ka rīkojamies stihiski, bet patiesībā ir kāds notikumu režisors. Domes sēdēs Tautas frontes vadītāji runāja tik droši, it kā zinādami, ka nekas nedraud. Tā bija viņu atšķirība salīdzinot ar mums. Dome pārsvarā bija savēlētā no rajonu nodaļām, un tās sastāvu iepriekš nebija iespējams paredzēt.

Sandra Kalniete, Jānis Peters un citi vadošie mēģināja virzīt cauri savu viedokli, bet vēlāk dome izgāja ārpus viņu kontroles. Tagad es domāju, ka tautas atmoda bija tik spēcīga, ka to vairs ne-

varēja noturēt iedomātos rāmjos. Domes sēdēs vienmēr varēja manīt rīvēšanos starp domi un valdi, kuras sastāvu, zinot situāciju, lielā mērā varēja iepriekš noteikt. Dome bija nesalīdzināmi radikālāka un neatkarīgāka par valdi. Radikālisms ir subjektīvs jēdziens, jo, kas mums likās radikāls, igauņiem un lietuviešiem likās pašsaprotams.

— Kā jūs kļūvāt LNNK atbalstītājs?

— Nacionālās neatkarības kustības idejas visiem bija saprotamas. Kad Tautas fronte saīsa, es paliku pie LNNK, citādi nemaz nevarēja būt. Mana pārliecība nav mainījusies arī tagad.

— Kāpēc Preiļos joprojām nav LNNK nodaļas?

— Nav cilvēka, kas uzņemtos pirmorganizācijas veidošanu. Cilvēki noguruši no cīņas par izdzīvošanu, protams, nerunājot par tiem, kuri tikuši uz zaļa zara un par citu neko nedomā. Veidot kaut un organizēt pašam, tas nozīmē

atkal ieiet politikā un iesaistīties spēlēs, kuras mēs katru dienu redzam avīzēs, televīzijā. Bet tās visbiežāk ir netīras spēles. Politikā ir jābūt vai nu ļoti spēcīgai personībai ar plašām zināšanām, lai varētu «atsist» jebkurus uzbrukumus, vai arī kā pilei, kurai ūdens notek garām. Man tas viss nepatīk.

— Kā sabiedrība uztvēra nacionālās neatkarības ideju?

— Gluži vienkārši ideja bija nobriedusi. Mēs veicām dažādas apstaigas, kur cilvēki vienprātīgi teica «jā». Un tad jau arī sākās procesi augstākajā līmenī, pie tam vienlaikus visās trijās Baltijas republikās. Latvijā vismagāk, jo te bija padomju režīma citadele. Padomju gados bija iznīcināta tautas labākā daļa, genofonds. Spējīgākos, kas palika, sistēma integrēja, viņi vairs nevarēja uzņemties vadošu lomu. Tieši šie cilvēki tagad ir amatos, un šajā faktorā es saskatu cēloni, kāpēc visi attīstības procesi Latvijā notiek lēnāk un sāpīgāk nekā Lietuvā vai Igaunijā.

— Jūs pats bijāt 1991. gada janvāra barikāžu dalībnieks. Kas visspilgtāk saglabāties atmiņā?

— Vispirms bija notikumi Lietuvā, tanki, cilvēku sišana ar laidnēm, upuri. Mēs to visu bijām redzējuši televīzijā. Kad krastmalā notika demonstrācija, uz to devās cilvēki gan no Preiļiem, gan Līvāniem. Arī es aizbraucu, bet neatbraucu atpakaļ. Paliku pa nakti Rīgā pie Saeimas nama. Tagad grūti izstāstīt, kas vislabāk palicis atmiņā, bet noteikti tas bija draudzīgums, labestība, vienotības sajūta. Vecas tantīņas nesa ēdamo, nesa tēju. Bezgalīga nesavtība... Domāju, ko tādu mēs ilgi neizjutīsim.

Dzirdējām baumas, ka desanta divīzija no Pleskavas dodas uz Rīgu. Paredzējam Lietuvas notikumus. Mēs tonakt bijām gatavi uz vislaunāko, nekādiem kompromisiem nebūtu piekrituši.

No rīta sēdos autobusā un devos mājās. Tikai tad sākās organizēta braukšana uz barikādēm. Preiļieši bija norīkoti aizstāvēt televīzijas torni. Cilvēki mūs posa ceļam, pavādīja. Kāds vīrs man iedeva naudu un teica, lai izmantojam, mums noderēsot.

Tilti bija piedzīti ar autobusiem, trolejbusiem, dažādu tehniku. Gaidījām turpmākos rīkojumus. Pāris reizes notika mācību trauksmes. Es vēl nodomāju, ko tas dos, ka cilvēki trijās ķēdēs nostāsies pret tankiem.

Pirmās barikāžu dienas bija ļoti nopietnas, cilvēki bija gatavi uz vislaunāko. Taču ne visi. Daži barikāžu «aizstāvji» no Preiļiem Rīgā vairs nespēja izkāpt no autobusa. Televīzijas vestibālā bariņš

ūņu, izlaidušies uz mikstiem sēdekļiem, skatījās muzikālas pārmaides.

Jo tālāk gāja dienas, jo skaidrāks kļuva, ka reālas briesmas nedraud. Barikādes aizvien vairāk pārvērtās par ko līdzīgu izklaidei vai zaļumballei.

— Kur tagad palikusi toreizējā cilvēku vienotība?

— Tad mēs visi bijām apmēram līdzīgi. Simtdivdesmit rubļu alga, kas audzēja puķītes, bija mazliet turīgāks. Taču krasu atšķirību nebija. Pēc tam tika ieviests brīvais tirgus, parādījās veiksmnieki un tie, kuriem neveicās, tādi, kas jau tajā laikā politiskos procesus izmantoja ar aprēķinu, lai nodrošinātu sev vietu un amatu. Bet lielākā daļa cilvēku netaisīja karjeru. Viņiem arī tagad nav lielu īpašumu, kas ir visu nesaskaņu pamatā. Tieši tāpēc vienotības nav un nebūs. Ja nu vienīgi gadīsies kas visiem ļoti bīstams. Tad sabiedrība apvienosies.

Pašreizējā situācija liecina, ka Latvijā nav politiskās elites labā šī termina nozīmē. Ir elite, kas tēlo, kas rīko pieņemšanas, balles, pārstāv valsti Eiropas Savienībā un citās struktūrās. Man par to reizēm nāk smieklis, reizēm žēl uz visu skatīties, jo viņi taču nosaka, kā mūsu valsts attīstās.

Kaut vai jautājums par Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā. Tā nav nekāda sapņu zeme ar pienu un medus upēm. Tur būs jācīnās, bet, ja tu necinisies, tevī pašu izģērbs un atdos to, kas viņiem Eiropā nav vajadzīgs. Tāpēc tiem, kas mūs ved uz ES, jābūt cīnīties un valsti aizstāvēt spējīgiem, gudriem. Mūsu politiskā elite to nespēs. Aizies, iesēdīsies krēslos un centīsies sevi nodrošināt. Tāds ir mans personīgais viedoklis.

Piekrītu domai, ka Eiropas Savienībā tiek saskaņota jauna Padomju Savienība. Daudzas pazīmes diemžēl ir ļoti līdzīgas. Agrāk tortes receptes bija jāved saskaņot un apstiprināt uz Maskavu, tagad Brisele nosaka, cik garai jābūt cūkas astei. Esmu izlēmis, ka referendumā balsošu pret iestāšanos. Mani ir nokaitinājis tas, ka notiek iešana uz Eiropu, kā cilvēkiem tiek skalotas smadzenes tā vietā, lai izstāstītu plusus un minusus. Pirmām kārtām — minusus. Spert tādu soli, nezinot droši, kas mūs gaida, nedrīkst.

— Kas notiks tālāk?

— Paredzu, ka notiks lēns evolucionārais process, jaunā paaudze būs citā situācijā un citādi visu vērtēs. Patiesību sakot, pasaulē viss notiek lēnām. Krasie pārmaiņu procesi ir pārāk sāpīgi un asiņaini, arī bīstami. Tiesa, Latvija izspruka no lielas asinsizliešanas, bet tas jau nebija mūsu nopelns.

L.Kirillova

● Triju Baltijas valstu Tautas frontu asamblejā Tallinā deviņdesmito gadu sākumā. Latvijas TF delegātu vidū bija arī Edgars Mukāns (centrā). Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja arhīva foto

11. janvārī savas jaunās telpas prezentēja Baltijas Tranzītu bankas Līvānu filiāles Preiļu norēķinu grupa. Banka abās rajona pilsētās darbojas jau vairākus gadus, šajā laikā ir neatlaidīgi un mērķtiecīgi augusi, paplašinājusies un nostiprinājusies savās pozīcijās. Pēc prezentācijas svinībām, kurā piedalījās bankas vadošie pārstāvji no Rīgas, rajona un Preiļu uzņēmēji, pastāvīgie klienti, Baltijas Tranzītu bankas Līvānu filiāles direktore INĀRA KALVĀNE teica: «Mēs esam darba bitītes, kuras pamazām vien pa šūniņai pienes pilnu stropu ar medu, tas ir, — bankas naudas glabātuvī». Bankas reklāmā šī glabātuve redzama kā liela naudas zeķe.

Savu vietu esam atraduši

Līvānu filiāle pastāv kopš 1993. gada aprīļa. Tajā laikā sāka veidoties Baltijas Tranzītu bankas filiāļu tīkls, un Līvāni pēc Jūrmalas bija otrā pilsēta, kurā filiāle tika nodibināta. Tai izdevās Līvānos ieņemt stabilas pozīcijas, un, kā teica Ināra Kalvāne, arī pašlaik šajā pilsētā ir vadošā banka. Pēc diviem gadiem Preiļos tika atvērta filiāles norēķinu grupa.

— Savu vietu banku darbības konkurencē esam atraduši, uzmanību galvenokārt pievēršot fizisko personu un nelielu uzņēmumu apkalpošanai, — teica Ināra Kalvāne.

— Protams, tas ir darbietilpīgs process, no kura nevar gaidīt lielu atdevi un tas nedod arī tik ievērojamus ienākumus kā lieli kredīti. Taču jāreķinās ar tā reģiona specifiku, kurā darbojamies.

Pirms dažiem gadiem mūsu bankā tika ieviests pakalpojums — sadzīves līzings. Tas attiecas uz sadzīves, biroja tehniku, datortehniku, mēbelēm. Šo darījumu ar banku iespējams noformēt bez kādas papildus ķēlas, veicot pirmo iemaksu un iesniedzot izziņu par savu ienākumu avotu. Līdz līzings darījuma termiņa beigām līzings objekts — pirkums skaitās bankas īpašums, bet līzings ņemējs visu šo laiku to izmanto kā savu. Ja rodas neparedzēti apstākļi, un saistības ar banku nav izpildītas, mēs līguma termiņu pagarinām. Esam pretimnākoši un uzklaušam katra klienta problēmas.

Šīs bankas pakalpojumu veids kļuvis ļoti populārs gan Līvānos, gan Preiļos. Pēdējos pāris gados noslēgti 2000 līgumu par līzingu

● Baltijas Tranzītu bankas Preiļu norēķinu grupas darbinieki prezentācijas dienā. Attēlā (no kreisās): kasieres Daina Malnača un Marija Isajeva, norēķinu grupas vadītāja Marija Solovjova, grāmatvedis Juris Leitāns. Foto: M. Rukosuļevs

darījumiem, no kuriem dzēsti 1200. No šī lielā skaita tikai kādos trijos četros gadījumos iegādātā manta atsavināta, saskaņojot to ar līguma partneri.

Pirms jaunā gada Preiļu norēķinu grupa noformēja 20 līzingu līgumus, jo iedzīvotāji izmantoja svētku atlaides veikalos. Arī juridiskas personas — uzņēmumi izmanto līzingu un pērk kases aparātus, datortehniku par tūkstoš un vairāk latiem.

Sniedzam arī tā saukto lielā līzingu pakalpojumu — jaunu vai lietotu automašīnu, dažādu ražošanas iekārtu iegādei. Līzings ir kredīta paveids. Kredīts tiek izsniegts, ja klients ir ne tikai maksāspējīgs, bet viņam ir arī nodrošinājums. Taču ir gadījumi, kad šī nodrošinājuma nav. Piemēram, kāda persona vēlas nopirkt auto-

mobili. Bet viņam ir tikai dzīvoklis, kas ir gaužām mazvērtīgs, kā, piemēram, Līvānos, kur tiem ir zema tirgus vērtība. Banka palīdz arī šādos gadījumos. Pircējs veic pirmo iemaksu un divu vai triju gadu laikā atmaksā pārējo summu. Taču automašīnas tehniskā pase ir uz bankas vārda.

Baltijas Tranzītu banka Preiļu rajonā vairākiem projektiem ir piešķirusi ilgtermiņa kredītus arī no Pasaules bankas kredīta līnijas. Diemžēl aizdevums izsniegts vācu markās. Tas uzņēmēju pakļauj riskam. Tie uzņēmēji, kuriem arī ienākumi ir vācu markās, eirovalūtā, ir vairāk aizsargāti, bet tiem, kuru ienākumi ir latos, rodas risks. Mēs nevaram tik tālu paredzēt, kas ar vācu marku notiks ilgtermiņa kredīta laikā, uzskata Ināra Kalvāne. Var iznākt stipri pārmaksāt.

Ļoti pozitīvi vērtējama Pasaules bankas kredītlīnija uzņēmējdarbības uzsākšanai maziem uzņēmumiem. Latvijā šo kredītlīniju apkalpo trīs bankas, mūsu rajonā ar to nodarbojas divas bankas, viena no tām — mūsējā, stāstīja direktore. Kredīts paredzēts 2000 latu apmērā. Līgums ar Pasaules banku noslēgts pagājušā gada maijā, un pa šo laiku esam izskatījuši un piešķirušī kredītus deviņiem uzņēmumiem. Šie kredīti domāti lauku novadiem, izņemot septiņas lielās valsts pakļautības pilsētas. Uzņēmējam, kas uzsāk darbību, valsts dotē 30 procentus. Tas nozīmē, no 2000 latu lielā kredīta 600 lati kredīta darbības termiņa beigās būs dāvinājums. Procenti jāmaksā tikai no 1400 latiem. Līvānos šādi kredīti izsniegti ārsta privātparprakses vietas ierīkošanai.

Preiļu apkaimē kāds uzņēmējs nodibināja savu SIA un saņēma kredītu traktoru apkopes servisa ierīkošanai. Viņš gan ņēma lielāku aizdevumu, 2000 latu no Pasaules bankas un 1000 no Tranzītu bankas.

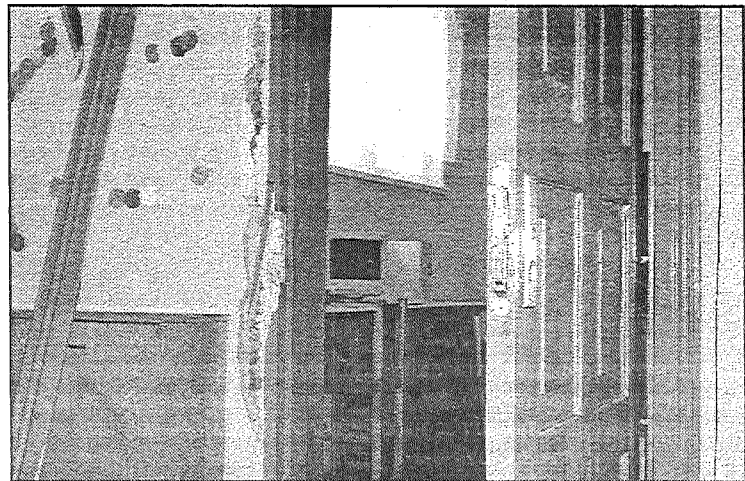
Baltijas Tranzītu bankas pakalpojumi atšķiras arī ar to, ka Līvānos un Preiļos neņem maksu no iedzīvotājiem par komunālo maksājumu iekasēšanu.

Direktore uzsvēra, ka kopējos bankas panākumos ir arī Līvānu filiāles un Preiļu norēķinu grupas darbinieku devums. Preiļos vien no šiem cilvēkiem ir norēķinu grupas vadītāja Marija Solovjova, pieredzējusi bankas darbiniece, speciāliste ar augstāko ekonomistes izglītību. Viņa lielā mērā veicinājusi norēķinu grupas attīstību. Strādā kasieres Marija Isajeva un Daina Malnača. Arī viņām ir darba pieredze banku sektorā, darbojas profesionāli, ar atbildības izjūtu un apzinīgi. Juris Leitāns ir grāmatvedis, vienlaikus mācās Rēzeknes augstskolā, kur apgūst grāmatvedību un ekonomiku, un ir perspektīvs speciālists.

Līvānu filiālē darbinieku skaits ir lielāks — deviņi. Tur notiek arī visa kredītu uzraudzība. Galvenā grāmatvede ir Valentīna Skvorcova, vecākā grāmatvede — Antonīna Skrūzmane. Par kases dītāju strādā Silvija Šubņikova, kasiere ir Vija Kozule. Anna Ziemeļe un Anita Kalačova ir grāmatvedes. Kredītspektora pienākumus veic Sanita Grabāne. Bet Maigonis Lāčkājs veic šoferaļa apsarga pienākumus.

L.Rancāne

Zagļi uzdarbojās vienpadsmitos?

● Zagļu uzlauztās durvis, kas veda uz datorklasi.

Rušonas pamatskolā naktī uz pirmdien, 15. janvārī, notikusi zādzība ar ielaušanos. Skolā nozagti divi datori, printeris, monitori un dažādi datorpiederumi, disko tēķu aparatūra kopsummā par 2600 latiem. Nozagtas arī kāda skolotāja personīgās mantas 150 latu vērtībā. Kā pastāstīja Rušonas pamatskolas direktore Janīna Šelegoviča, zagļi uzlauzuši skolas ār-

jās durvis, kā arī direktora un vietnieka kabinetu, amatu mācības kabineta, zāles, arhīva durvis. Pavisam uzlauztas desmit durvis.

Vislielākie zaudējumi radīti nesen izveidotajā datorklasē. Šeit bija ierīkotas vietas, lai vienlaikus ar datoriem varētu nodarboties pieci skolēni. Viens no nozagtajiem ir dators, ko skola saņēma Latvijas Izglītības informatizācijas

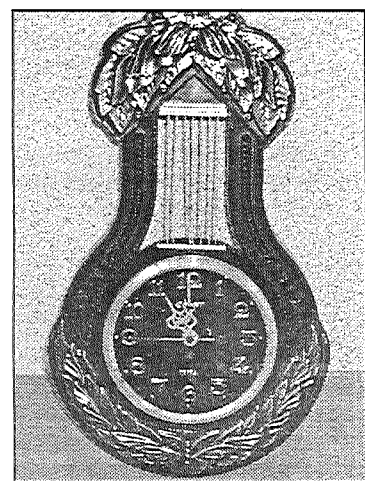

● Rušonas pamatskolas direktore Janīna Šelegoviča par notikušo uzzinājusi no skolas darbiniekiem, kas pirmdienas rītā agri ieradusies iekurināt krāsnis. Direktore ir satriekta par skolai nodarītajiem zaudējumiem un cer, ka ar policijas palīdzību zagļus izdosies atrast un datorus atgriest.

sistēmas ietvaros, otrs saņemts no pagasta padomes. Vienlaikus nozagta skolas datu bāze, kā arī vairākas licencētas programmas. Zagļi līdzī aiznesuši arī citu datoru klaviatūras, peles un to paliktņus,

aprāvuši vadus.

Zagļi, acīmredzot, strādājuši droši un nesteidzoties. Direktora kabinetā no sienas noņemts pulkstenis, tam izņemtas baterijas, laika rādītāji nostādīti uz vienpad-

● Ar šajā pulksteni uzrādīto laiku zagļi, visticamāk, cenšas jaukt nozieguma pēdas.

Foto: M. Rukosuļevs

smitiem, un šādā veidā pulkstenis nolikts uz direktora galda.

Kopumā skolai nodarīts liels materiālais zaudējums. Pirmdien Rušonas pamatskolā mācības nenotika, skolēni bija palaisti mājās. Skolā darbojās policija.

L.Rancāne

LĪDZ VĒLĒŠANĀM 53 DIENAS

Ko paveikuši Jersikas pagasta deputāti?

INESE JAUNUŠĀNE.
Deputātes
stāžs — 4 gadi.

Ievēlēta no vēlēšanu apvienības (v/a) «Izvēle». Sēžu apmeklējums — 4 gadu laikā nedalījās 7 sēdēs.

Ko uzskatāt par labāko sasaukuma laikā paveikto darbu?

Pirmkārt, pēdējo četru gadu laikā jūtami uzlabojusies pašvaldības sadarbība ar skolu un skolas sadarbība ar cilvēkiem, kas strādā pašvaldībā. Ir panākts skolas un pašvaldības darba caurspīdīgums. Skolā katru gadu notiek izbraukuma sēdes, deputāti zina, kas notiek skolā un otrādi. Ir celts Jersikas pamatskolas prestižs.

Otrkārt, skolēnu vecāku materiālo un sociālo apstākļu iepazīšana, atbalsts. Ir nodrošināta 5 un 6-gadīgo bērnu apmācība, viņiem sagādāts transports, ir auklīte, kas brauc bērniem līdz. Daudzbērnu ģimenēm palīdzam sagādāt skolas piederumus, negaidām, kad vecāki meklēs palīdzību skolā vai pagastā, kļūst audzinātāji paziņo, ja bērnam ko vajag. Dažkārt vecāki pat nezina, ka palīdzam, ne vienmēr tas jāuzsver. Prioritāte Jersikas pagastā ir izglītība, grāmatas vecākiem nav jāpērk un klases nav jāremontē. Nevienam tas netiek pieprasīts. Pusdienas maksā 10 santīmus, 5 dotē pagasts. Es esmu sociālo, kultūras un izglītības jautājumu komitejas un pagasttiesas locekle, Jersikas pamatskolas direktore, tādēļ man rūp arī sociāli smagos apstākļos dzīvojošo jersikiešu liktenis. Pagastā šādu ģimeņu nav daudz, piegādājam pārtiku vai apģērbu, interesējamies, kas notiek ar bērniem, vai viņi ir pabaroti, apkopti.

Kā sadarbības rosināšanu starp skolu un pagastu ikdienā izjūt skolēnu vecāki, Jersikas iedzīvotāji?

Vecāki zina, kas notiek gan skolā, gan pagastā. Pirms četriem gadiem skola un pašvaldība bija samērā šķirtas. Protams, mums gribētos sporta zāli un ēdamzāli turpat līdzās, taču panākts ir daudz. Kaut vai skolas remonts. Tagad vecāku sapulcēs varam runāt par konkrētajām izglītības lietām, nav jāspriež par saimnieciskiem jautājumiem. Izglītība ir bezmaksas, to pašvaldība arī nodrošina. Nav transporta problēmu, ir sakārtota pirmsskolas apmācība, par to parūpējamies laikus, izremontējām telpas. Nevienam reizi

man kā deputātei nav nācies pierādīt vai pārliecināt, ka nauda jāiegulda izglītībā, vajadzēja vienkārši izskaidrot.

Vai šajās vēlēšanās kandidēsiet?

Daudzi mani ir mudinājuši, teikuši, ka vajag. Domāju, ka skolas direktoram ir jābūt pašvaldības deputātam, jo skola ir pagasta lielākā iestāde, tajā mācās 105 bērni un strādā 25 pieaugušie. Pieļauju, ka, būdama deputāte, savā darbā varēšu izdarīt vairāk.

ANITA LIETAUNIECE.
Deputātes stāžs — 12 gadi. Ievēlēta no vēlēšanu apvienības «Jersika». Piedalījies visās pagasta padomes sēdēs četru gadu laikā.

Ko uzskatāt par labāko sasaukuma laikā paveikto darbu?

Daudz darīts skolas labā, jo izglītība ir prioritāte pagastā. Stingri turamies pie Jersikas vārda un uzskatām, ka tas nedrīkst pazust no Latvijas kartes. Vissvarīgākais ir saglabāt saikni ar saviem cilvēkiem. Vairākus gadus esam rīkojuši Jersikas pilskalna svētkus, pie mums notikušas Eiropas kultūras mantojuma dienas. Pastāvīgi jāaizstāv savs viedoklis, pamatojot, kāpēc izvēlējamies patstāvību. Pirms pieņemt šo lēmumu, izvērtējām visus plusus un mīnus, skatījāmies, kā strādā Kandavas novads, rīkojam iedzīvotāju aptauju. Šobrīd uzskatām, ka savā izvēlē neesam kļūdījušies, lai gan tie, kas dzīvo pie Līvāniem, iespējams, domā savādāk.

Esmu gandarīta, ka «izcīnījām» autobusu pieturvietu starp «Rītu» un «Buceniekiem». Agrāk tās nebija, un cilvēkiem līdz pieturai bija jāiet pa dzelzceļa sliekšņiem 4 kilometri. Rakstījām iesniegumus, vācām parakstus, beigu beigās Vilis Krištopans, toreiz viņš bija satiksmes ministrs, šo lietu pabīdīja uz priekšu.

Vēlēšanu apvienības «Jersika» priekšvēlēšanu programmā pirms četriem gadiem bija iecerēts «veikt ceļa seguma remontu 3 km lielā posmā «Iesalniekos» un ceļa seguma atjaunošanu «Upeniekos»». Kā veicies ar solījumu izpildi?

1999. gadā remontējām «Upenieku» ceļa posmu, aizvadītajā gadā ir salabots ceļa posms «Iztekāš». Tur veikti kapitāli remontdarbi — ar grāvjiem, note-

kām un nobrauktuvēm. Pa šo ceļu tiek vesti bērni uz skolu un atpakaļ. Liels «pluss» mūsu pagastam ir šoseja Rīga — Daugavpils, es uzskatu, ka neizbraucamu ceļu mums pagastā vispār nav.

Kādi ir deputāta darba «plusi» un «mīnusi»?

Jābūt gatavam runāt un atbildēt cilvēkiem jebkurā laikā. Deputātam cilvēki uztic savas problēmas, bieži tīri sadzīviskas, gaida palīdzību. Mēs cenšamies palīdzēt arī ikdienas «sīkumos» — valsts iestādēs noskaidrot vienu vai otru jautājumu, dokumentus uz rajona centru aizvest, lai cilvēkam nav lieki jābrauc, pavasarī noorganizēt sēklas atvešanu zemniekiem. «Mīnusi» — jūties atbildīgs un vainīgs cilvēku priekšā, ja kaut kas neizdodas.

Vai šajās vēlēšanās kandidēsiet?

Domāju, ka jā. Ja vien mani vēlēs, strādāšu.

INĀRA DIMANTE. Deputātes stāžs 29 gadi. Ievēlēta no vēlēšanu apvienības «Jersika». Sēžu apmeklējums — nepiedalījās vienā sēdē.

Ko uzskatāt par labāko sava deputātu laikā paveikto darbu?

Sakopšanas darbus — skolas remontu, šķūņa uzcelšanu (iepriekšējais bija sašķiebies). Ar algoto bezdarbnieku spēkiem pagasta telpās veikts kapitālais remonts. — nomainīti logi, grīdas, griesti. Vairāk būtu jādarbojas apkārtnes sakopšanā.

Vēlēšanu apvienība «Jersika» solīja «risināt bezdarba jautājumu, rast iespēju pagastā radīt jaunas darba vietas. Iespēju robežās nodrošināt bezdarbniekus ar algotajiem sabiedriskajiem darbiem, arī tā sniegtot ģimenēm materiālu palīdzību».

Atbalstām uzņēmējdarbību, mūsu pagasta teritorijā darbojas 13 kokapstrādes uzņēmumi, tur ir darbs daudziem mūsu iedzīvotājiem. Nesen privatizētas bijušās p/s «Jersika» ēkas, ceram, ka šī teritorija atdzims, dos darbu iedzīvotājiem. Pagasta padomē un tās iestādēs strādā 35 cilvēki, skolā 24, dzelzceļa stacijā atraduši darbu 3 jersikieši, veikalā «Pie Ilzes» arī 3 cilvēki, kafējnīcā «Border-tauna» gan strādā vairāk līvānieši, ir arī citas darba vietas.

Bezdarbniekiem dota iespēja strādāt pagaidu sabiedriskos algotos darbus, pagājušajā gadā to darīja 10 cilvēki. Viņi strādā mežā, gādā malku pagastam un skolai, remontē pagasta padomes telpas, palīdz veciem un vientuļiem pen-

sionāriem — sazāģē un saskalda malku, izved kūstmēslus, palīdz saplaut sienu. Devīpus mēnešus šie cilvēki saņem algu, pēc tam bezdarbnieka pabalstu, ģimenei šajā periodā iztikšana ir nodrošināta.

Vai šajās vēlēšanās kandidēsiet?

Līdz pensijai palikuši 4 gadi. Domāju kandidēt.

MAIJA SPŪLE, Jersikas pagasta padomes priekšsēdētāja. Deputātes stāžs — 15 gadi. Ievēlēta no vēlēšanu apvienības «Jersika». Sēžu apmeklējums — nav piedalījies 1 sēdē.

Ko uzskatāt par labāko sasaukuma laikā paveikto darbu?

Vienmēr gribējies strādāt cilvēku labā, tā, lai pagastā, skolā, bibliotēkā būtu patikami uzturēties. Neprotu sevi lielīt, lai spriež pagasta laudis. Man liekas, ka esam darījuši savu darbu labi, daudz palīdzēts it kā sīkumos. Piemēram, sagādājam un atvedam iedzīvotājiem 20 tonnas minerālmēslu, lai nevajag katram pašam braukt. Tāpat arī graudus sēklai piegādājam uzreiz kādiem 10 saimniekiem. Lepojos ar skolu, ar sakārtoto Madaliņas baznīcu, tagad remontējam pareizticīgo baznīcu. Ir iegādāts autobuss, nodrošināta laba 5-6 gadīgo apmācība, sagādāti datori skolai un pagastam, dodam pabalstus.

Priekšvēlēšanu programmā vēlēšanu apvienība «Jersika» solīja «atbalstīt uzņēmējdarbību», «iedzīvotājiem iespēju robežās palīdzēt nostiprināt īpašumu Zemesgrāmatā. Aktīvi cīnīties pret tiem, kuri neapstrādā savu zemi (audzē nezāles)».

Pagasts nekad nav licis šķēršļus uzņēmējdarbības attīstībai, gluži otrādi — vienmēr bijis atbalsts, lai cilvēki varētu strādāt un dot darbu citiem. Arī uzņēmēji pagastu nav aizmirsuši, nevaru nosaukt nevienu firmu, kas nebūtu atbalstījusi pagasta rīkotos pasākumus. Pagasta teritorijā atrodas daudz ražošanas uzņēmumu, taču tajos strādā krietns skaits pilsētnieku, gribētos, lai vairāk būtu nodarbināti jersikieši, bet daudz kas atkarīgs no pašiem cilvēkiem.

Represētājiem, pirmās pakāpes mantiniekiem bija iespēja nostiprināt īpašumu Zemesgrāmatā par budžeta līdzekļiem, kā to noteica likumdošana, taču daudzi šo iespēju neizmantoja, lai gan vairāk tika aicināti to darīt. No pagasta līdzekļiem gan to neesam darījuši. Pret tiem, kas neapstrādā savu zemi, esmu cīnījies un sa-

nēmusi arī daudz pārmetumu. Grūti nosodīt cilvēkus, ja valstij viņu saražotā produkcija nav vajadzīga. Ja lauksaimniecības ražojumiem būtu noieta, šaubos, vai lauki paliktu neapstrādāti.

VIKTORIJA UTNĀNE.
Deputātes stāžs 4 gadi. Ievēlēta no vēlēšanu apvienības «Pilskalns». Sēžu apmeklējums — nav piedalījies 3 sēdēs.

Ko uzskatāt par labāko sasaukuma laikā paveikto darbu?

1 km garumā kapitāli salabots «Izteku» ceļš, savesta kārtībā skola. Uzskatu, ka sociālā palīdzība Jersikas pagastā ir labā līmenī. Lietotos apģērbus iedzīvotāji varēja saņemt bez maksas, apavus. Pašvaldība sedz 30% no ārstēšanās izdevumiem, 50% apmērā līdz šim apmaksājām zobu protezēšanu. Ja vajadzīga operācija, palīdzam ar aizdevumu vai pabalstu. Sagādājam bezmaksas malkas kravu katram vientuļajam pensionāram, kas vecāks par 75 gadiem. Bēru gadījumā maksājam 60 latu lielu pabalstu, ja cilvēks bijis bezdarbnieks. Pensionāriem bērnu pabalsts 40 lati.

Vēlēšanu apvienības «Pilskalns» priekšvēlēšanu programmā solījāt «saglabāt un kopt kultūrvidi savā pagastā (kultūras darbs, vēsturiskās vietas — pilskalns, jaunatnes audzināšana utt.)». Šobrīd jersikiešiem viņu lepnums — pilskalns ir aizliegtā zona, privātipašums?

Pilskalns ir privāta zemes platība, grūti rast kopīgu valodu ar tā īpašnieci. Tā ir kļūda, ka pilskalns nonāca privātipašumā, tam tā nevajadzēja būt. Atsevišķi pasākumi tomēr tur notiek, pagasts cenšas izpildīt visas prasības, sakopt teritoriju. Kultūras pasākumi notiek arī stadionā, kas pieder pagastam, taču tur ir problēmas ar elektrību.

Vai šajās vēlēšanās kandidēsiet?

Vēl neesmu izlēmusi, iespējams, ka kandidēšu.

Kādi ir deputāta darba «plusi» un «mīnusi»?

Patikami ir tad, ja vari palīdzēt. Vairāk gan sanāk būt vainīgam, ja cilvēks nav saņēmis, ko gaidījis. Tad nākas skaidrot, ka mēs rīkojamies saskaņā ar likumdošanu, ka nedrīkatam darīt savādāk.

G.Kraukle
Autores foto

LĪDZ VĒLĒŠANĀM 53 DIENAS

Silajānieši zina savas rūpes un raizes

Kādam bija jāstrādā

Deputāte ANNA ARAKČEJEVA, strādā Silajāņu pamatskolā:

— Daudzi mums ir teikuši, sak, jums jau labi, jums tikai

viens saraksts un bijāt droši, ka ievēlēs. Bet kur to otru sarakstu ņemt, ja pagastā vieni pensionāri? Runātāju gan pie mums daudz, ka vajag to un vēl to ievēlēt. Es skolā teicu jauniešiem skolotājiem, lūdzu, taisiet otru sarakstu paši, aiciniet klāt vēl citus aktīvākos pagasta jauniešus un sāciet darboties. Bet nekā. Pagastā nav daudz aktīvu cilvēku, jo arī darba vietu, kur viņi varētu nopelnīt, praktiski nav. Skolā, piemēram, strādā 13 pedagogi, tajā skaitā seši uz darbu brauc no Preiļiem — filologs, vēsturnieks, biologs, informātikas, sākumklašu skolotājs, arī direktors.

Ko mēs, maza pagastiņa deputāti, savas pašvaldības labā varam izdarīt? Sanākam kopā, pakritizējam viens otru vai augstākstāvošās instances. Saskaitīju, ka savā mūžā jau vairāk nekā trīsdesmit gadus esmu bijusi deputāte, sākumā Ārdavā, kur strādāju skolā, vēlāk Silajāņos. Teikšu tā, laikam vēlīgi esmu nositusi laiku. No tā, ka tiekos ar cilvēkiem, uzklaušu, parunājos, no tā jau viņiem vieglāk nepaliek. Vajadzīga materiālā palīdzība, atbalsts. Vecajiem ļaudīm pensijas mazas, jauniešiem nav darba, daudz bērnu ģimenēs valsts atbalsts ir nieciņš.

Es nepārspīlēju, bet esmu paškritiska — neko daudz neesmu spējusi izdarīt. Laikam arī nepaveikšu turpmāk. Ja mēs te uz vietas nolemjam kādam pensionāram iedot malku, tas ir atbalsts. Ja daudz bērnu ģimenēm pabalstu piešķiram, arī tā ir palīdzība. Tāpat arī tad, kad vientuļos vecākus pagasta nomalēs apmeklējam.

Priecājos, ka drīz būs jaunas vēlēšanas, ka manā vietā varbūt nāks spējīgāks deputāts. Varbūt arī tur augšā būs izmaiņas, citi likumi pieņemti un kaut kas valsts attiecsmē mainīsies uz labu.

— Kas, jūsuprāt, valdībai vispirms būtu jādara?

— Ir jānosaka prioritātes. Vienai no tām jābūt lauksaimniecībai. Kā var zemniekus atstāt tādā novārtā, kā nekad agrāk tas nav bijis? Ne pirmās Latvijas brīvvalsts, ne padomju varas gados. Gluži otrādi, vienmēr trūka darba roku. Fermās trūka slaucēju, trūka telkoņu, mēs skolā apkopēju nevarējām atrast.

Latgales zemnieki tagad nevienam nav vajadzīgi. Viss tiek darīts, lai viņi izputētu. Mūsu tūrumi aizņemas ar mežiem, ar krūmiem.

2000. gadā un arī visos iepriekšējos gados Silajāņu pagasta padomes budžets ir bijis pats mazākais rajonā. Tā pērn budžeta ieņēmumu daļa bija 50 213 latu. Lauvas tiesu deva dotācija no pašvaldību izlīdzināšanas fonda — 27 729 latu. Vēl lielākie ieņēmumi bijuši no iedzīvotāju ienākuma nodokļa — 5455 latu un no nekustamā īpašuma nodokļa — 8258 latu.

Par prioritātēm pagasta padomes deputāti atzinuši izglītību, no visiem izdevumiem 11 763 latu iztērēti skolas uzturēšanai. Sociālās nodrošināšanas sfēra atbalstīta ar 5371 latu, bet pagasta kultūras dzīve ar 4080 latiem. 3800 latu pērn iztērēti savstarpējiem norēķiniem ar citām pašvaldībām.

Rūpes par pagasta vecajiem cilvēkiem, izglītības atbalstīšana un iesaistīšanās administratīvi teritoriālās reformas procesos tā, lai reforma būtu izdevīga pašvaldības iedzīvotājiem — šie uzdevumi bija ierakstīti vēlēšanu apvienības «Cerība» programmā. Kā pagasta padomes priekšsēdētāja Marija Trifanova sarunā vairākkārt uzsvēra, ne ar vārdu nekur neesot bijis minēts nekas politisks. Toreizējie deputātu kandidāti uzskatījuši, ka jāraksta tikai tas, kas ir reāli izdarāms un pa spēkam.

Var jau būt, ka tur savairosies pulka zvēru. Tad varēs ar medicīnu nodarboties — aicinās tūristus un ļaus lai medī. Visi zina, ka pie mums labi māli. Varētu keramikas izstrādājumus ražot, celtniecības materiālus.

Apbrīnoju pagasta zemniekus, kuri ar zirdziņu spēju savu zemi apstrādāt. Nevienam taču nevar iegādāties rietumvalstīs ražotos traktoros, kas ir pārlietu dārgi. Bet kolhozu laiku traktori nolietojušies, sarūsējuši. Bijušais premjers Andris Šķēle jau sen teica, ka mazie zemnieki izputēs, jo ar siksaimniecībām mēs Eiropas Savienībā netiksīsim. Tagad laikam tas tiek īstenots.

Iznāk tāda naturālā saimniecība, lai pēc piena un biezpiena nav uz pilsētu jābrauc. Tikai es domāju, ka ar pilnu vēderu ir par maz. Vajadzīga arī garīgā maize, bez tās cilvēks nav pilnvērtīgs. Agrāk no katras algas varēju iegādāties savai personīgajai bibliotēkai kādu grāmatu. Tagad es to vairs nevaru atļauties. Arī uz teātri aizbraukt nevaru, skatos televīziju, klausos radio, palasu avīzes.

— Vai startēsiet gaidāmajās vēlēšanās?

— Noteikti nē.

Negribas, lai viss pagasts kļūst par nomali

MARIJA TRIFANOVA, Silajāņu pagasta padomes priekšsēdētāja:

— Kopš vēlēšanām katru gadu sākām ar budžeta pieņemšanu. Pamatā ir iestāžu sastādītās tāmes. Naudas ir maz, tāpēc spriežam ilgi un nopietni, budžeta projektu skatām pirmajā un otrajā lasījumā, gluži kā Saeimā. Nekādas variācijas un atrašanās no nolemtā nav iespējamas, jo budžeta lielāko daļu sastāda dotācijas no pašvaldību izlīdzināšanas fonda, bet ieņēmumi no nodokļiem nepildās. Pašlaik īpašuma nodokļa mak-

sātāju parāds pašvaldībai ir aptuveni divi tūkstoši latu.

Līdz šim prioritāte mūsu pagastā bijusi izglītība — remontī skolā, apmaksāti ceļa izdevumi braucieniem uz olimpiādēm, ekskursijām un tā tālāk. Esam vērtējuši uzmanību arī bērniem — visi pašvaldības bērni apmeklē skolas. Ir bijuši gadījumi, kad vecākiem nav naudas, lai sagatavotu savu dēlu vai meitu skolai. Tādās reizēs izlīdz pagasts, kaut vai autobusa biļetei naudu iedod.

Aktīvi strādā pagasties, kuras priekšsēdētāja ir Anna Arakčejeva. Avīzes reizēm raksta par novārtā pamestiem, slimiem un nekoņemtiem bērniem. Mūsu pagastā tādu gadījumu nav bijis, visu likteņiem esam sekojuši līdzī. Ja vecāki nespēj tikt galā ar saviem pienākumiem, sūtām mazos uz sociālajām iestādēm vai citādi palīdzam. Nesam mūsu pagastā piedzima dvīņi, feldšere regulāri seko bērniņu veselības stāvoklim, šķiet, ka viņu vairāk kā māti interesē mazuli attīstība un labsajūta.

Daudzi mums pārmet, sak, jūs tur Silajāņos esat nabagi un bez naudas, vienojieties. Ko pievienošanās dos Silajāņiem? Neko nedos — ne jaunu skolu uzcels, ne grāmatas nopirks. Arī autobusu pagastam nenopirks. Deputāti rūpējās par to, lai varētu izmainīt Jēkabpils autobusu filiāles autobusu maršrutus, lai pedagogi un arī skolēni varētu ērti braukt uz skolu un nokļūt mājās, lai tas būtu izdevīgi arī nomaļiem, teiksim, Kotļerovas iedzīvotājiem. Labi, ka deputāti ir no visa pagasta. Cilvēkiem nav jābrauc uz Silajāņiem, viņi aiziet parunāties pie tuvākā.

Sāpīgi, ka medicīna mūsu valstī ir apdalīta. Visvairāk to jūt tādi pagasti kā mūsējais. Feldšere praktiski strādā par trīsdesmit latiem. Vai tas ir normāli? Viņa taču neredz ne svētdienas, ne brīvdienas. Meklējam iespējas piemaksāt.

— Kāds ir cilvēku viedoklis par administratīvi teritoriālo reformu un pagasta vietu tajā?

— Lai noskaidrotu, ko domā cilvēki, veicām vairākas anketēša-

nas. Pārsvārā cilvēki vēlas, lai viss paliktu pa vecam. Ja veidojas, tad labāk gribētu pievienoties pie Preiļu novada, ar kuru mums ir noslēgts sadarbības līgums. Vairs nav nekāds noslēpums, ka pēc vēlēšanām brīvprātīgo pagastu apvienošanās novados «saīsinās».

Jāsaprot, ka mums maz prasīs — ko teiks, tā arī būs jādara. Bet tā būs sarežģīta situācija, jo pagasta teritoriju nedrīkstēs sašķelt. Tajā pat laikā vienas pašvaldības daļas iedzīvotāji labāk gribētu pievienoties Rēzeknes rajona Feimaņu pašvaldībai, citi gribētu tuvāk Riebiņiem. Arī izpētes projektā esam iekļauti novadā, kas veidojas ap Riebiņiem.

Tagadējā Silajāņu pagastā ir nomales. Ja ieklausīsimies kādā novadā, jebkurā gadījumā viss pagasts būs kāda novada nomale. Zināmas arī sekas — skolu likvidēs (pat sākumskolas te vairs nebūs). Ne Riebiņiem, ne Feimaņiem nebūs izdevīgi uzturēt mūsu skolu. Pastāvēt pašiem arī ir praktiski nereaļi, jo bāzes attīstībai mums nav. Pat pagasta mājai un klubam nevaram uzsākt kapitālo remontu, redzot, ka ir citas lielākas vajadzības. Par attīrīšanas iekārtu atjaunošanu pat runas nav.

Mums, deputātiem, pa šiem gadiem izveidojusies bieža āda. Ieklausāmie tikai tajos pārmetumos, kas nāk no sirds, kad cilvēks nāk ar konkrētu priekšlikumu un ideju. Kad dzirdu pelšanu un aprunāšanu, tad zinu, ka atkal kaut kas safabricēts, izdomāts.

— Vai vēlēšanās startēsiet?

— Ja vēlēšanu apvienība izvirzīs, tad būs vērts par to padomāt.

Silajāņu zemi iepērk svešinieki

ARNOLDS LOSEVS, pagasta padomes speciālists informātikas jomā:

— Ilgi strādāju pagasta zemes komisijā, tāpēc tagad palīdz valsts zemes dienesta speciālistiem. Pēdējo mēnešu laikā jūtama tendence, ka cilvēki arvien vairāk raksta iesniegumus un lūdz lietošanā zemi, lai vēlāk par sertifikātiem izpirktu. Vietējie paņem pa pāris hektāriem, bet tālumiņi gan daudz. Tā pagājušā gada novembrī iemērījām kādam pilsētniekam 500 hektārus. Silajāņu pagasts ir viens no tiem rajonā, kur visvairāk brīvo zemju.

Uz mūsu jautājumiem, ko domā darīt ar tādām milzu platībām, saka, stādišot mežu. Laikam cer uz valsts subsīdijām. Atzīstu, ka šīs platības var apmērot, bet tajā skaitā ir nogabali, kas meliorēti. Vietējie iedzīvotāji par tādām lietām nedomā un brīnās par svešiniekiem, laikam tie esot valdībai tuvāk un pārliecināti, ka tas ir iz-

devīgi, ka būs subsīdijas. Taču — ja arī mūsējie to saprastu, viņiem nav līdzekļu par ko zemi privatizēt, par ko dokumentus zemesgrāmatā noformēt.

Par piedalīšanos vēlēšanās vēl domāšu.

42 gadus — rūpēs par savējiem

VALENTĪNA PISKUNOVA — pagasta ilggadējā feldšere:

— Es pazīstu trīs pagasta iedzīvotāju paaudzes. Vieni dzima, kad es sāku te strādāt, tagad viņi jau auklē mazus. Ļoti dažādi ir mūsu cilvēki, daudziem vajadzīga pašvaldības un deputātu palīdzība. Mani gan nomāc tie, kuri iemanījušies saņemt palīdzību un gaida to vienmēr kā pašsaprotamu lietu. Ja drēbes no humānās palīdzības sūtījuma saņemtas, tad novalkā un noņem vai sadedzina, lai viņiem dod jaunu sūtījumu...

Priecājos par daudz bērnu ģimenēm, kur prot taupīt, kur bērnus aprūpē, kur visi paēduši, tīrībā, kārtībā, kur bērni iet skolā. Tādiem cilvēkiem prieks palīdzēt un piešķirt sociālo pabalstu, jo zinām, ka vecāki naudu nenodzers, bet izmantos lietderīgi.

Žēl man veco, vientuļo cilvēku, tādi pagastā ir pieci. Pašvaldība viņiem gādā malku, maksā pieļatus mēnesi aprūpētājiem, kā atnes no veikala produktus, malkas klēpīti un ūdeni no akas vai drēbes izmazgā un istabas izslauka.

Nav gluži tā, ka pagastā cilvēki izmirst. Pērn, piemēram, piedzima septiņi bērniņi, patiesībā desmit, bet trīs dzīvo citos pagastos.

Pagasta padome vienmēr rūpējusies par feldšeru punkta uzturēšanu. Esmu apmierināta ar darba apstākļiem, malka sagādāta, par elektrību samaksāts un par telefonu. Bet smagi redzēt, ka slimnieki nevar nopirkt vajadzīgās zāles vai arī nopērk tās mazāk nekā nepieciešams tikai tādēļ, ka viņiem nav naudas.

Pirms Ziemassvētkiem bija tāds gadījums, ka viens puisītis, vīznoties ar ragaviņām, nopietni sagrieza roku. Brūce pamatīgi asiņoja, nācās saukt «ātros», jo vajadzēja uzlikt vairākas šuves. Bet bērna māte man saka, mēs nevaram braukt uz Preiļiem, jo nav naudas par palīdzības izsaukšanu maksāt, arī par autobusa biļeti atpakaļ. Sarunājām, ka par izsaukumu nebūs jāmaksā, bet autobusa biļetēm pati iedevu santīmus. Vai es varēju citādi?.. Kamēr spēšu, palīdzēšu arī turpmāk. Tāpēc, droši vien, piedalīšos vēlēšanās arī šoreiz.

L. Kirillova
M. Rukosuļeva foto

LAUKSAIMNIEKIEM

Latvija nav pasargāta no trako govju slimības

Tā sauktās trako govju slimības (BSE) krīze Eiropā radījusi drudžainus pārbaužu viļņus. Diemžēl iegūtie rezultāti liek secināt, ka arī Latvija nebūt nav pasargāta no briesmām tikai tāpēc, ka nesen ir noteikti aizliegumi gaļas importam gandrīz no visām Eiropas valstīm. Gaļa BSE gadījumā nav vienīgais riska produkts.

Produktu saraksts, kuros tiek izmantotas liellopu gaļas piedevas, ir bezgala garš. Janvāra beigās Latvijā darbu sāks darba grupa šīs slimības izplatības kontrolei pasaulē un Latvijā. Grupā strādās Valsts veterinārā dienesta speciālisti, Medicīnas akadēmijas zinātnieki un Zemkopības ministrijas pārstāvji.

Nepārliecina par drošību

Pirms Jaungada svinībām Vācijas valstīs tika veikta gaļas produktu pārbaude, vai preču marķējums «brīvs no liellopu gaļas piedevām» tiešām atbilst īstenībai. Diemžēl atklājās, ka četros gadījumos no pieciem cīsiņi, kas tika

pārdoti ar šādu uzrakstu, tomēr saturēja liellopu gaļas produktus. Savukārt Lihtenbergas rajonā izstrādājums, uz kura bija rakstīts «vēša gaļa savā sulā», saturēja zirga gaļas piedevas.

Tiek pieļauta iespēja, ka informācija no patērētājiem tikusi slēpta apzināti — ar nolūku pārdot precī jebkādiem paņēmieniem, jo liellopu gaļas realizācija ir samazinājusies par 80%. Ja jau tā gadījies vāciešiem pašu zemē, tad nevar būt garantijas, ka arī Latvijā nav nokļuvis kāds «viltotais zaķis» ar pavisam tīriem un skais-

tiem papīriem. Zināms, ka mūsu valsts amatpersonas sliecas ticēt tikai papīros rakstītajam. Tomēr katru gaļas gabalu, kas nāk pāri robežai, pārbaudīt nebūs iespējams.

Lielbritānijas iedzīvotāji no govju trakumsērgas pagaidām ir cietuši visvairāk. No Kreicfelda — Jakoba (CJD) slimības, ko govju trakumsērga izraisa cilvēkiem, miruši jau vairāk nekā 85 cilvēki. Zinātnieki uzskata, ka viena ar BSE slima gov, nokļūstot pārtikas aprītē, var inficēt tūkstošiem cilvēku.

Fakts

Latvijā divi cilvēki pēdējo sešu gadu laikā ir miruši ar Kreicfelda — Jakoba slimību (CJD), taču tā arī nav izdevies noskaidrot, vai tiešām nāves cēlonis bijusi slima dzīvnieka gaļas ēšana. Vienā gadījumā, kas reģistrēts Mežotnē, upurim ir bijis netiešs sakars ar lopbarības bagātināšanas piedevām.

Kā uzskata Latvijas pārtikas centra un Veterinārmedicīnas diagnostikas centra speciālisti, nevar būt pilnīgi droši, ka arī Latvijā tuvākajā nākotnē netiek atklāts kāds ar BSE slims dzīvnieks. Latvijā no 1999. gada janvāra līdz jūnijam, kad vēl nebija noteikts aizliegums gaļas un gaļas produktu ieviešanai, no Holandes un Beļģijas vien ievesti daudzi desmiti tonnu piedevu dzīvnieku barībai — milti no gaļas un tās subproduktiem un citi liellopu pārstrādes produkti.

Ja gaļas produkts nācis no valsts, kuru skārusi BSE, nevar būt 100% garantijas, ka sērga nav ievāzāta arī pie mums. Holandē jau ir konstatēti 8 BSE gadījumi govīm, bet Beļģijā 19. Ja ar kādu liellopu gaļas piedevu kaut kas nav bijis kārtībā, sekas būs redzamas pēc ļoti ilga laika.

Jāņem vērā, ka cilvēkiem, kuri ēduši inficētu gaļu, CJD inkubācijas periods ir līdz pat 30 gadiem. Cilvēka smadzenes slimība saēd 10-50 gadu laikā, taču ir gadījumi, kad tas notiek ļoti ātri.

(Saīsināti no «Rīgas balss»)

Kur šī sērga rodas?

Zinātnieki uzskata, ka govīs BSE iegūst, ēdot barības piedevas, kas pagatavotas no slima lopa, tomēr līdz šim joprojām nav īsti skaidrs, no kurienes radies prions — trako govju slimības izraisītājs. Tiek pieļauts, ka inficēšanās avots ir ne tikai barības piedevas, bet vienmēr par drošām uzskatītās ganības. Tomēr versija par barības piedevām, kurās tiek izmantoti kauli, arī mugurkauls ar muguras smadzenēm, kas satur visvairāk BSE izraisītāju, šķiet ticamāka.

Par SAPARD runā bez sajūsmas

Pagaidām nav informācijas, kad mūsu zemnieki varētu sagaidīt solīto SAPARD finansējumu, neskaidri ir arī projektu iesniegšanas termiņi, «Novadniekam» sacīja Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes vadītājs Uldis Koņečņijs.

— Uzskatu, ka pārāk priecāties par SAPARD iespējām zemniekiem tomēr nevajadzētu. Tā ir pro-

gramma, kas no zemnieka prasīs zināšanas, sakārtotu saimniecību, perfektu grāmatvedību un ļoti daudz dažādu formalitāšu. Labākajā gadījumā SAPARD finansālais atbalsts varētu būt līdz 20% vienam projektam, uzskata Uldis Koņečņijs. Tomēr viņš nenoliedza, ka iesniegto projektu skaits varētu būt ļoti liels. Ļoti daudz būs atkarīgs no zemnieka paša, jo «visas receptes nekad neviens ministrs un neviens akademiķis zemniekam neiedos».

Sagaida grūts subsīdiju gads

Valsts subsīdiju sadalījumā 2001. gadā būtiski būs Eiropas Savienības kritēriji. Lai saimniecība varētu pretendēt uz valsts subsīdijām, tiek prognozēts, ka tajā būs nepieciešamas vismaz 7 slaucamas govīs, kā arī vismaz 10 hektāri sējplatību. Tas izsaucis sašutumu zemnieku vidū. Minētais liek domāt, ka šis gads Latgales zemniekiem nebūs vieglāks par iepriekšējo.

Paaugstinātās prasības, kas zemniekiem tiks izvirzītas šogad, visticamāk pagriezīs Latgalei sākotnēji plānoto subsīdiju daļu Zemesgales un Vidzemes lielsaimniecību virzienā, atzīst arī DRLP direktors Uldis Koņečņijs. Latgalē vai-

rumā ir nelielas zemnieku saimniecības, kurām varētu būt sarežģīti izpildīt valsts noteiktās prasības. Tas nozīmē, ka Latgales saimnieki zaudēs, subsīdijas šogad visticamāk, saņems mazāk zemnieku nekā pērn, jo nespēs izpildīt izvirzītos kritērijus. Tajā pašā laikā U.Koņečņijs uzsver, ka to nevajadzētu uztvert kā kritiku zemniekiem vai valdībai, bet gan kā dabisku ceļu uz Eiropas Savienību.

Šis gads, kā uzskata U.Koņečņijs, būs laiks, kas liks sakārtot daudzus lietas, kad nāksies pārorientēties uz citādu darba stilu. Esošā virzība nozīmē lauksaimniecībā nodarbināto skaita samazināšanos, tomēr šiem cilvēkiem varētu atrasties darbs lielajās saimniecībās, kas būs spējūšas attīstīties pēc Eiropas standartiem.

G.Kraukle

Liek lietā Eiropas naudu

A/s «Preiļu siers» Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes (DRLP) teritorijā pašlaik īsteno ES PHARE «Lauku attīstības pilotprojektu». Šajā projektā iesaistījusies arī 21 zemnieku saimniecība.

Kā pastāstīja DRLP direktors Uldis Koņečņijs, projekts ir mēģinājums sakārtot lauksaimniecības produkcijas — piena realizācijas ceļu, sākot no ražotāja līdz pat

pārstrādātājam. Šajā posmā kļūdas tiek pieļautas visbiežāk, līdz ar to cieš produkcijas kvalitāte. Lai tā nenotiktu, kā zemniekam, tā piena pārstrādes uzņēmumam jābūt aprīkotam ar mūsdienīgām iekārtām.

17 Preiļu rajona zemnieki šī projekta gaitā iegādājas piena dzesēšanas un slaukšanas iekārtas, no kuru vērtības 50% tiek segti no Eiropas Savienības pirmsstrukturālo fondu līdzekļiem. Savukārt a/s «Preiļu siers» iegādājas Eiropas prasībām atbilstošu piena transportēšanas cisternu kopā ar labo-

ratorisko aprīkojumu.

Zemniekiem, kuri pretendēja uz šo projektu, bija jāpierāda, ka ar dokumentāciju viss ir kārtībā, saimniecībai nav nodokļu parādu, ir vismaz 7 slaucamas govīs, pāreizi izstrādāts biznesa plāns ar perspektīvu piena lopkopības attīstībā. U.Koņečņijs atzīst, ka šis projekts būtu vērtējams kā SAPARD ģenerālmēģinājums, kas ļaus uzlabot piena un tā produktu kvalitāti un nodrošinās ražošanas intensifikāciju.

G.Kraukle

Traktortehnikai nepieciešamas jaunās numura zīmes

No 2000. gadā Preiļu rajonā reģistrētajiem 2483 traktoriem ikgadējo valsts tehnisko apskati izgājuši 1737 traktori jeb 70%, no 2761 pašgājējtraktortehnikas vienībām — 1829 jeb 66%, no 1296 piekabēm — 846 jeb 65%.

No jauna reģistrētas 178 pašgājējtraktortehnikas vienības, tajā skaitā 18 jauni traktori (1999. gadā — 90 jauni traktori) un 95 piekabes. Traktortehnikas vadīšanas tiesības ieguvuši 159 cilvēki. Sastādīti 32 protokoli par ekspluatācijas noteikumu neievērošanu.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Ministra kabineta noteikumiem nr. 15 un ceļu satiksmes noteikumu 255. punktu no 1999. gada

19. janvāra traktortehnikas un tās piekabju valsts reģistrācijas numura zīmēm jāatbilst valsts standarta LVS 83:1997 prasībām, kas stāties spēkā no 2002. gada 1. janvāra. Tas nozīmē, ka, sākot ar nākošo gada 1. janvāri, visai traktortehnikai un tās piekabēm jābūt jaunajām valsts reģistrācijas numura zīmēm. Pašlaik rajonā jaunās numura zīmes ir 45% traktortehnikas un 44% piekabju.

Šogad valsts tehnisko apskati varēs iziet tehnika ar jauno valsts reģistrācijas numura zīmi, līdzī jābūt arī vadītāja medicīniskās komisijas izziņai. Tātad, līdz tehniskās apskates sākumam, tas ir, līdz aprīlim, ir jānomaina vecās valsts reģistrācijas numura zīmes,

un to var izdarīt Valsts tehniskās uzraudzības inspekcijā. Tehniku, kura netiek ekspluatēta, obligāti jānoņem no uzskaites. Jāpiebilst, ka ar šī gada 1. martu palielināsies arī izmaksas par inspekcijas sniegtajiem pakalpojumiem.

Lūdzam traktortehnikas īpašniekus savlaicīgi veikt numura zīmju nomaiņu, tas būs lētāk un bez liekām problēmām. Inspekcija apmeklētājus pieņem katru dienu no pulksten 8.00 līdz 17.00. Vēlam veiksmi jaunajā gadā!

Jānis Ručs,
VTU inspekcijas Preiļu
rajona daļas vecākais
inspektors

IZGLĪTĪBA

Kā savaldīt nevaldāmu klasi?

Rajona bērnu un jauniešu centrā notika kursi «Nevaldāmā klase», kurā pedagogi no vairākām skolām papildināja pedagoģiskās zināšanas, lai tiktu galā arī ar tiem bravūrigajiem brašļiem, kas reizēm izjauc visu stundas gaitu.

Kursus vadīja Rīgas skolu atbalsta centra treneres Lāsma Petermane, skolotāja no Nicas, un Līgita Priekule, kura strādā vienā no Ventspils skolām. Viņas zināšanas apguvušas Kanādas universitātes rīkotajās mācībās par pedagoģijas smalkākajiem knifiem, tiekot galā ar nevaldāmām klasēm.

«Novadnieka» korespondente uzdeva jautājumu Lāsmai Petermanei par to, ko var dēvēt par nevaldāmu klasi un kur tādas atrodas.

— Tās ir visas klases mūsu skolās, — teica Lāsma Petermane. — Atkarībā no skolotāja zināšanām un no tā, kā mēs protam strādāt ar klasi un vienā vai otrā situācijā rīkoties, klase var būt savaldāma vai arī nē. Šajosursos mēs vēlamies pierādīt, ka visas klases ir valdāmas.

— Tātad, varbūt var runāt nevis par nevaldāmām klasēm, bet par mazzinošiem skolotājiem?

— Jā, arī tā var teikt. Mūsu

augstskolās topošajiem pedagogiem par disciplīnas jautājumiem nemāca. Kaut gan mēs esam skolotāji ar vairāk nekā divdesmit gadu stāžu, tomēr būtu bijis labi, ja par dažām lietām zināšanas būtu bijušas arī iepriekš.

Līgita Priekule pastāstīja, ko īsti kursos māca:

— Mēs apskatām vairākus jautājumus, kas ir saistīti ar nevaldāmu klasi: skolotāju un skolēnu vajadzības, disciplīnas modeļi, disciplīnas filozofija, atturīgas reakcijas, formālās vienošanās, neuzvedības mērķi un tā tālāk. Mēs runājam arī par skolotāja tiesībām, par klases darba organizēšanu, lai nerastos disciplīnas pārkāpumi, piedāvājam dažādus paņēmienus, kā tikt galā ar maziem disciplīnas pārkāpumiem, kā ar lielākiem. Netiek aizmirsts jautājums par to, kā strādāt ar vecākiem. Kursu nobeigumā pakavēsimies pie tēmas par pedagoga stresu un skolotāju atbalsta sistēmām.

Domāju, ka neviens skolotājs nevēlas atzīties, ka viņam ir šāda klase. Jo sabiedrības attieksme ir tāda: tu esi skolotājs, un tev ar visu jāietiek galā. Mūsu mērķis arī ir tāds — palīdzēt skolotājiem, kuri meklē palīdzību. Palīdzēt iemācīties skolotājiem strādāt ar klasi.

Pārdomās par kursiem dalījās Silajāņu pamatskolas skolotāja

● Kursu «Nevaldāmā klase» dalībniekiem bija nevis jā klausās lekcijas, bet nemitīgi jā darbojas. Šo nodarbību vada Lāsma Petermane (no labās). Kursu nobeigumā visas 22 dalībnieces saņēma attiecīgas apliecības. Foto: M. Rukosujevs

Sandra Gedroica-Juraga:

— Personīgi es šajosursos piedalos ne jau tāpēc, ka mūsu skolā būtu kāda nevaldāma un briesmīga klase, bet tāpēc, ka man, tāpat kā ikvienam skolotājam, nākas strādāt ar atsevišķiem bērniem, ar kuriem gūti tikt galā. Mūsu skolā klases pēc skolēnu skaita nav lielas, lai samīlztu problēmas, tomēr atsevišķu audzēkņu uzvedība traucē. Nav jau tā, ka viņi izjauc visu stundu, tomēr rei-

zēm skolotājam ir nelietderīgi jāpatērē laiks, lai sauktu pie kārtības. Dažu skolēnu uzvedības problēmas ir īpašas un individuālas. Pedagogiem vajadzīgas papildus zināšanas bērnu psiholoģijā, lai ar tām tomēr tiktu galā. Kas ir cēlonis šo bērnu uzvedībai? Vieniems tās ir iedzimtas novirzes, tomēr vairāk tādu, kas nākuši no nelabvēlīgām ģimenēm. Kopš agras bērnības viņi nav izjūtuši, ko nozīmē vecāku audzināšanas pra-

sības. Nonākot skolā un sastopoties ar saviem vienaudžiem, kam ir pavisam savādāks priekšstats par uzvedību, šie bērni apjūk, izjūt diskomfortu un to kompensējot, cenšas izjaukt priekšstatus par kārtību. Tāpēc šajosursos vēlējos uzzināt, kā ar šiem bērniem strādāt. Esmu guvusi vairākas atziņas. Piemēram, uzzināju, ka vispirms jāizdibina cēloņi, kas bērnam liek tā uzvesties.

L. Rancāne

Līvānu bērnu un jauniešu centrā

Palīdz piepildīt bērnu sapņus

Uz Līvānu bērnu un jauniešu centra (LBJC) bāzes ir izveidots atbalsta un informācijas klubs «Mans sapnis». Tā daudziem jauniešiem būs iespēja darboties ar trenāžieriem, pamatīgāk apgūt datoru gudrības un pavadīt brīvo laiku lietderīgi.

LBJC bērni var spēlēt galda spēles — futbolu, hokeju, dambrei, klausīties mūziku, apgūt hip hop dejas, breiku, kā arī uzlabot savu pašsajūtu ar trenāžieru palīdzību. Bērniem ir dota iespēja sagatavot mājas darbus pieredzējuša pedagoga klātbūtnē, kā arī sameklēt sev nepieciešamo informāciju, izmantojot datorus, saņemot psihologa un sociālā pedagoga atbalstu.

Klubā ir trīs datori (Pentium 3), kopētājs, internets. Ir informatīvi bukleti par izglītības, atpūtas, nodarbinātības, karjeras izaugsmes iespējām, nometnēm un citām aktivitātēm. Jūlijā paredzēta dienas nometne kluba «Mans sapnis» dalībniekiem, bet augustā nometne — svētkojošs uz Aglonas baziliku.

Līvānu bērnu un jauniešu centra nākotnes ieceres saistītas ar pastāvīgas psihologa un sociālā pedagoga štata vietas nodrošināšanu, kas, strādājot vienotā komandā, veiks pētnieciskās, izglīto-

● Teātra pulciņš, ko vada Biruta Mazure (pirma rindā no labās), ar jautrām izdarībām un pašu sacerētām lugām skatītājiem garlaikoties nelauj.

jošas un koordinējošās funkcijas darbam ar problēmbērniem, maznodrošināto ģimeņu bērniem un tā sauktajiem «ielu bērniem» Līvānu novadā un Preiļu rajonā, stāsta LBJC vadītāja Valentīna Poikāne. Arī turpmāk tiks meklēts atbalsts klubu veidošanai, koordinējot to darbību vairākos Līvānu pilsētas rajonos un pagastu teritorijās.

Teātra pulciņā nenākas skumt

Iespēja palustēties Rūķu ciemā (teātra pulciņā) bija dota LBJC «Kāpēcīšu» skoliņas bērniem un tautas deju pulciņa dalībniekiem.

Ziemassvētku vecītim gadījās visdažādākie kuriozi — gan lielā Dāvanu grāmata pazuda, gan nepareizo riekstu eļļu rūķi lidmašīnas motorā ielēja, taču beigās kā jau visām pasakām bija labas — Ziemassvētku vecītis tomēr atbrauca, atvedot līdzīgu rūķu sagādātās dāvanas. Tika lustēts, dziedāts un rotaļās iets, nobeigumā bija mīļa vakarēšana un diskotēka teātra pulciņa dalībniekiem.

Dramatiskais pulciņš «namiņā» ir ļoti apmeklēts, šeit bērni var brīvi justies un, kas nav mazsvarīgi, izteikt savas domas, veidot savus scenārijus un rādīt lugas. Pulciņā darbojas 12 cilvēki, un

● Uz eglīti «namiņā» bija ieradusies arī Terēze un Jānis kopā ar māmiņu, savukārt lielā mēroga gadumiju sagaidīja Dānija.

joprojām tiek gaidīti jauni spēlēt gribētāji. Rudenī tika izrādīta luga «Aizdotais lats» un norisinājās «Pantolonu šovs», kurā meitenes pārgērbās par zēniem, bet zēni par meitenēm.

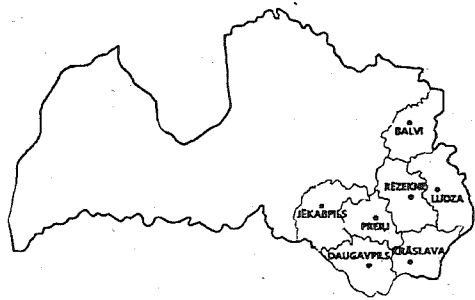
Tiekas ar klubu «Reksis» dalībnieku vecākiem

Pusaudžu klubs «Reksis» Līvānu bērnu un jauniešu centrā darbību sāka jau pagājušajā gadā, pulcinot dažādus bērnus, arī tos, kas nākuši no nelabvēlīgām ģimenēm un kuri nereti savu brīvo laiku pavadā vienkārti uz ielas. Klubā ir

iespēja izmantot ne tikai spēles, sporta inventāru un kopjūterus, bet arī izrunāties ar psiholoģi Aiju Lietaunieci un sociālo pedagogu Valentīnu Poikāni. Ziemassvētku laikā akcents tika likts uz garīguma saglabāšanu, ielūkošanos sevī, savā sirdsapziņā. Tika organizētas tikšanās un psiholoģiskas nodarbības ne tikai klubā dalībniekiem, bet arī viņu vecākiem. «Iedegsim gaismu sevī» — tāds bija vadmotīvs divu stundu ilgai sarunai ar vecākiem par viņiem pašiem, viņu bērniem, par dzīvi, tās priekiem un bēdām.

G. Kraukle

KAIMINU RAJONOS

● LUDZAS RAJONĀ

Svaigas sēnes ziemas vidū

Uz mērdzenieša Ērika Sarkana svētku galda starp citiem ēdieniem bija tikko nogriezta svaigas austersēnes. Tās labi garšo gan salātos ar zaļiem lociņiem, pi-
pariem un sāli, gan ceptas kā karbonāde un pat termiski neapstrādātas. Ēriks atzīst, ka tās pēc garšas nedaudz atgādina bērslapi, bet vācieši to dēvējuši par teļa cepeša sēni. Sēņu audzētavu uzņēmīgais mērdzenietis ierīkojis vienā no puspamestas trīsstāvu mājas dzīvokļiem, jo šim nolūkam nepieciešamas vismaz divas telpas.

— Kā radās ideja par tik ne-tradicionālu nodarbošanos?

— Nejauši par to izdzirdēju kādā radio raidījumā un ieinteresējos. Esmu bijis pie sēņu audzētāja Bal-

vos. Viņš izmanto fermas ēku un nodarbojas ar sēņu audzēšanu un realizēšanu daudz plašāk. Es pagaidām tikai mēģinu.

— Ar ko sākat?

— Nopirku sēņu micēliju (to audzē uz graudiem) Carnikavas dārzniecībā. 1 kg maksā Ls 1,50, to var pasūtīt arī pa pastu. Atsūta kastītē ar 6 kg, kopā ar pasta izdevumiem tas maksā Ls 13.

Kad micēlijs sagādāts, var sākt darbu. Audzēju sēnes polietilēna maisos. Jāsagādā linu spaļi, tie jāizvāra, jāatdzesē līdz istabas temperatūrai un jāsapilda (ļoti cieši) maisos kopā ar micēliju. Maisam vajag 3 — 4 kilogramus spaļu un kilogramu micēlija. Maisu stingri nosieņu. Izduru ar sakarsētu naglu caurumus (apmēram ik pēc 10 centimetriem) un

nolieku maisus tumšā istabā, kur tiem jānodrošina +20 līdz +25 grādu temperatūra un mitrums.

Sēņotne ieaug apmēram triju nedēļu laikā, spaļi kļūst balti. Tad ļoti uzmanīgi, lai netraumētu sēņotni, maisi jāpārnes gaismā. Te temperatūrai jābūt ap 14 — 15 grādiem. Regulāri maisus aplaistu no pulverizatora ar ūdeni un sāku gaidīt ražu.

Tas ir pats interesantākais. Sākumā caurumiņos parādās balti, sīki pumpuriņi, no katra nedēļas laikā izaug vesela saime. No viena tāda caurumiņa pirmajā ražā izaug pat līdz pusotram kilogramam sēņu, bet parasti viena raža no maisa ir ap 4 kilogrami vai nedaudz mazāk.

Sēnes ir stingras, smaržīgas, cepurīte apmēram 10 centimetru diametrā. Patikami, ka tajās nav tārpu un praktiski tās nav jātīra. No viena maisa var iegūt 3 ražas.

— Tas tomēr ir darbietilpīgs process...

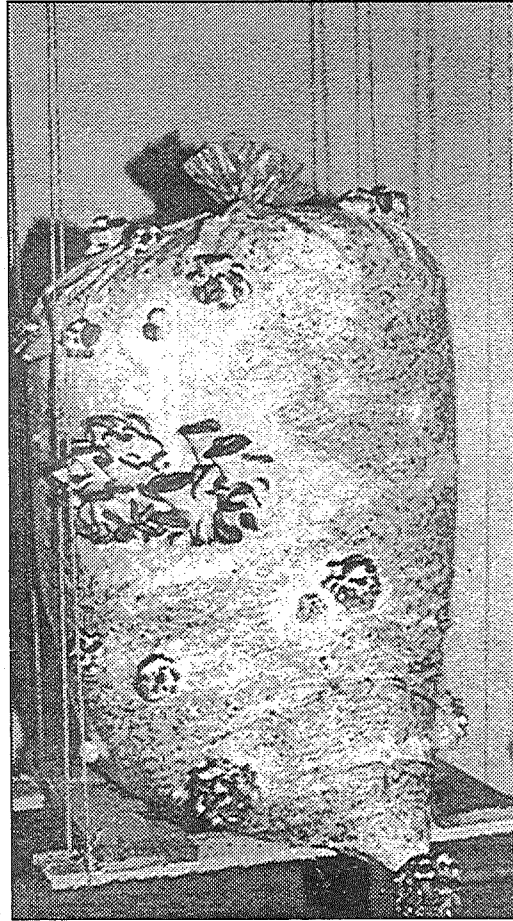
— Jā, ir jāievēro sagatavošanas tehnoloģija, lai maisā neieklūtu infekcija, jāgādā, lai maisiem nepieklūst peles un neizgrauz liekus caurumus. Kad sēnes sāk augt, maisi jālaista 3 reizes dienā. Telpa regulāri jāvēdina, jo izdalās daudz ogļskābās gāzes. Toties rezultāts ir laba maksa par darbu.

— Vai sēnes pērk?

— Pērk tepat mērdzenieši, iepērk arī veikali pilsētā, bet es pagaidām nekāds lieltirgotājs neesmu, jo viss process vēl tikai sākumā. Cilvēki interesējas par sēnēm, jo zina, ka tajās nav ne minerālmēslu, ne citas ķīmijas — tīrs, vērtīgs produkts. Kilograms veikalā nopērkams par 2 latiem vai nedaudz dārgā. Šitakē sēnes, ko arī var audzēt, ir dārgākas — ap 6 latiem kilogramā. Kas tik dārgas varēs pie mums atļauties!

Man garšo daudz sēnes, meža vācu visas populārākās, kas vien atrodamas. Tāpēc arī varu salīdzināt un apgalvot, ka austersēnes kvalitātes ziņā neatpaliek no dabā augušajām.

«Ludzas Zeme»

● Lai neaizņemtu daudz vietas, sēņu maisi novietoti tādās kā divstāvēgās šūpolēs. Jūs redzat pāris dienas augušas sēnes.

● JĒKABPILS RAJONĀ

Audzumeitu pieķēdē pie šķūņa

Krustpils pagasta iedzīvotāja Modra Zelma Zvaigzne savu audzumeitu — 1984. gadā dzimušo I.Z. pieķēdējusi pie šķūņa, jo tā

atteikusies veikt mājas darbus — zāģēt balķus.

Kā Jēkabpils rajona tiesā pastāstījusi apsūdzētā, I. pie viņas dzīvojot kopš 7 gadu vecuma, esot problēmas ar audzināšanu, meitene negribot strādāt, klaiņojot,

zogot. Uz laiku bija aizbēgusi no mājām. Savukārt cietusi liecināja, ka audzumeite viņu ieslēgusi istabā, neesot laidusi ārā, tāpēc aizbēgusi pa logu. Vakarā audzumeite istabā ielaidusi tikai ar norunu, ka nākošajā dienā meitene sazāģēsot

malku. Strādāt viņai vajadzējais vienai, tāpēc atteikusies to darīt. Ar govus ķēdi pieķēdētu pie šķūņa nepilngadīgo atraduši pagasttiesas darbinieki.

Šobrīd adopcija ir atcelta un meitene atrodas pašvaldības die-

nas aprūpes centrā. M.Z.Zvaigzne Jēkabpils rajona tiesa atzinusi par vainīgu un sodījusi ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz gadu.

«Jēkabpils ziņas»

● KRĀSLAVAS RAJONĀ

Krāslavas slimnīcas terapijas nodaļai jaunas telpas

Krāslavas slimnīcas mediķi un pacienti nesen pārcēlās uz poliklī-

nikas otrā stāva svaigi izremontētām telpām, kas atjaunotas ar Daugavpils reģionālās slimokases un Krāslavas rajona padomes atbalstu. Terapijas nodaļā tagad ir plašas un gaišas telpas, stikla pakešu logi,

palātās 2-3 slimnieki. Par Pasaules bankas līdzekļiem Krāslavas poliklīnika tiek siltināta, nomainīti logi. Par 1 miljonu 200 tūkstošiem latu Krāslavas rajonā tiks radīti 7 doktorāti primārās aprūpes ārstiem,

rekonstruēta un siltināta Krāslavas slimnīca, poliklīnika. Kredīts Pasaules bankai jāatmaksā 10 gadu laikā, taču tā atmaksas termiņš sāksies tikai pēc pieciem gadiem, no speciālā budžeta līdzekļiem at-

maksu veiks valsts. Šis ir pagaidām vienīgais pilotprojekts Latvijā, kur par Pasaules bankas līdzekļiem tiek rekonstruēta medicīnas aprūpes iestāde.

«Ezerzeme»

● MADONAS RAJONĀ

Madonas rajonā dzīvo kāds vīrs, kurš esot bijis pasažieru lainera «Titāniks» pasažieris un avārijas aculiecinieks

92 gadus vecais Madonas rajona Dzelzavas pagasta «Aizpurvju» māju iedzīvotājs Fredis Kārklīns, pēc paša teiktā, 1912. gadā atradies uz bēdīgi slavenā pasažieru lainera «Titāniks» tā avārijas laikā, aģentūrai LETA pastāstīja viņa meita Astrīda Valpētere.

«Fredis Kārklīns ir dzimis Ame-

rikā 1909. gadā, savukārt 1912. gadā viņš kopā ar vecākiem brauca uz Latviju. Līdz ar to viņa stāsts ir ticams, lai gan es nezinu, vai viņš tiešām bija uz «Titānika»,» teica Valpētere.

Pēc Valpēteres teiktā, tēvs notikušo neatceroties skaidri, vairāk pēc savu vecāku nostāstiem.

Valpētere pastāstīja, ka viņas tēvs atceroties atsevišķas detaļas, piemēram, to, ka viņi stāvējuši uz ledus kalna, kur bijis daudz cilvēku, kā arī to, ka viņa knupītis iekritis jūrā. «Viņš atceras arī vairākus mazus baltus dzīvnieciņus, iespējams, tie bijuši roņi vai pin-

gvīni,» pastāstīja Valpētere.

Pārējais atmiņā palicis no viņa tēva stāstījā — par izglābšanos un nokļūšanu ar laivām uz kuģa «Karpātija», kā arī to, ka viņi vēlāk ar kuģi «Luizitānija» nokļu-
vuši Londonā, pēc tam Latvijā.

Freda Kārklīna tēvs 1905. gadā aizbraucis uz Ameriku peļņā, tur viņš satīcis savu nākamā sievu, abi apprecējušies un pēc kāda laika piedzimis dēls, kuram ielikts amerikāniskais vārds Freds, teica Valpētere.

Pirmā pasaules kara laikā Kārklīna tēvam ar ģimeni vēlreiz nācās aizceļot no Latvijas uz Pēter-

burgu, kur viņi uzturējušies līdz 1918. gadam.

Fredis Kārklīns pēc izglītības ir elektriķis, beidzis Tukuma komercskolu un VEF tehnikumu. Visu mūžu viņš nostrādājis savā profesijā, pēdējā laikā uzņēmumā «Latvenergo».

Patlaban Fredis Kārklīns dzīvo Dzelzavas pagasta «Aizpurvēs» kopā ar savu meitu, znotu un meitas vīramāti. «Veselība tēvam ir diezgan laba, viņš katru dienu lasa avīzes, īpaši ziņas no Tukumā, kur mēs dzīvojam līdz 1993. gadam,» teica Valpētere.

«Agrāk mēs neviens nebijām

dzirdējuši par viņa atrašanos uz «Titānika», viņš par to stāstījis vienīgi saviem mazdēliem,» teica Valpētere.

Kuģa «Titāniks» avārijas laikā Fredim Kārklīnam bija trīs gadi, tāpēc, tik mazs būdams, bailes nespējis just. Filmu par šī kuģa bojāeju Fredim Kārklīnam neesot izdevies noskatīties, tāpat arī izlasīt kādu grāmatu par šo traģēdiju. Viņam pašam biogrāfijas fakts par braukšanu uz «Titānika» nešķietot tik svarīgs, jo dzīve bijusi gara un bagāta notikumiem un dažādām bīstamām situācijām.

LETA

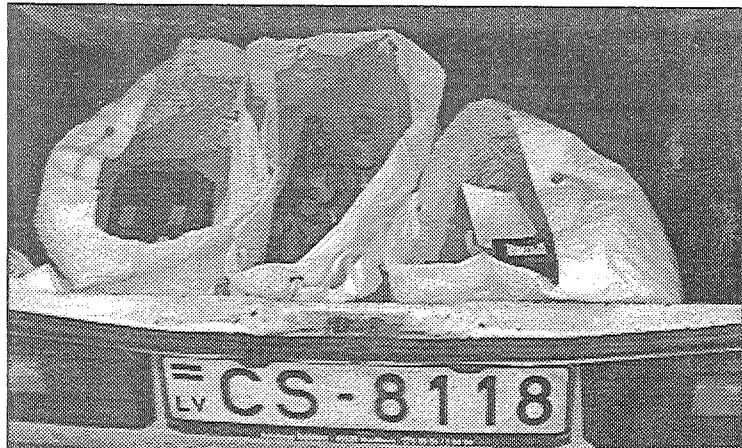
Skatīties uz ceļu ir bīstami

Kompānijas «Nissan» zinātnieki atklājuši, ka, braucot pa ātrgaitas šosejām, vadītāji nedrīkst visu uzmanību pievērst ceļam. Vienveidīgā pelēkā šosejas klātne dažu minūšu laikā «hipnotizē» braucēju, tādējādi pazeminot viņa reakciju. Pētījumu gaitā deviņi brīvprātīgie treniņieri brauca pa virtuālu lauku ceļu un deviņi — pa ātrgaitas maģistrāli. Pēdējie ar novēlšanos uzsāka priekšā braucošo mašīnu apdzīšanu, turklāt pieļāva arī vairāk noteikumu pārkāpumu nekā «sarežģīto» ceļu braucēji.

Zinātnieki ieteikuši Japānas valdībai padomāt par ceļu izraibināšanu, proti, pēc speciālistu domām, «garlaicīgās» šosejas posmi pēc noteikta attāluma jānoklāj ar nesimetriskām krāsainām līnijām. Kompānija «Nissan» tikmēr strādā pie īpašas drošības sistēmas izveides. Jaunākās paaudzes automobiļus iecerēts apgādāt ar novērošanas kamerām, kas šoferu neadekvātas rīcības gadījumā pavēlēs mašīnas datorsistēmām «sapurināt» uzmanību zaudējušo braucēju.

LIKUMĪBA,
INFORMĀCIJA

Izņemts alkohols un cigaretes

Preiļu rajona policijas pārvaldes darbinieki 4. janvārī kārtējo reizi Preiļu tirgū «izdarijuši skādi» nelegālajiem alkohola un cigarešu pārdevējiem. Vitālija V. automašīnas VW Golf bagāžas nodalījumā atrast 6 litri spirta un 4 litri degvīna, kā arī 293 paciņas ciga-

rešu «Arktika», «Neva» un «Prima». Voldemāram K. piederošajā automašīnā VAZ 2106 atrastais preču klāsts bija visai bagāts: 12 litra pudeles ar spirtu (bez etiķetes), 12 litra pudeles spirta «American Corn Tradition», 6 litra pudeles ar degvīnu, kā arī 14 puslitra

pudeles ar degvīnu «Finlandia» un viena puslitra pudele bez etiķetes. Vēl «žigulītū» atradās 14 bloki cigarešu «Arktika», 7 paciņas tāda paša nosaukuma cigarešu, kā arī 178 paciņas cigarešu «Prima»

un 120 paciņas cigarešu «Neva». Materiāli nosūtīti uz Valsts ieņēmumu dienesta Akcizēto preču pārvaldi lēmuma pieņemšanai.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija un foto

Tiks ieviesta soda punktu sistēma

Saeimā otrajā lasījumā pieņemti grozījumi Ceļu satiksmes likumā, kuri paredz arī sodīt apstāšanās un stāvēšanas noteikumu pārkāpējus bez to klātbūtnes. Pagaidām vēl nav zināms laiks, kad tie stāsies spēkā, taču daudziem autovadītājiem un transportlīdzekļu īpašniekiem radušies jautājumi par to, kāda ir jaunās sistēmas būtība un darbības pamatprincipi.

Jaunā kārtība visstingrāk un sāpīgāk skarīs nevis vadītājus, bet gan mašīnu īpašniekus, protams, ja vien vadītājs un īpašnieks nav viena un tā pati persona.

Turpmāk soda samaksāšanu par izdarītajiem pārkāpumiem un to kontroles mehānismu paredzēts regulēt citādi. Pirmkārt, ceļu policijas darbinieki vairs nevarēs paņemt ķīlā autovadītāja apliecību par izdarīto pārkāpumu, kā tas bija līdz šim, kad pārkāpējam pēc tam vajadzēja doties uz ceļu policijas nodaļas priekšnieka kabinetu, kur tika izskatīts pārkāpums. Otrkārt, soda nauda uz ceļa arī

netiks vairs iekasēta, bet konkrētais gadījums tiks fiksēts datu bāzē, kur tiks uzkrāti visi pārkāpumi. Ja vainīgais noteiktajā termiņā sodu nesamazinās, viņam piederošajiem un arī visiem parējiem transportlīdzekļiem, kurus viņš vēl iegādāsies, tiks uzlikts liegums. Tātad nebūs iespējams veikt ne tehnisko apskati, ne īpašnieka maiņas reģistrāciju, kā arī citas darbības, kas saistītas ar CSDD reģistriem.

Daudzi autobraucēji ikdienā pārvietojas ar mašīnām, kas reģistrētas uz citu personu vārda. Bieži ir gadījumi, kad auto iedod uz brīdi lietot vai pārdod, nenokārtojot dokumentus. Jaunajā sistēmā plānots uzlikt liegumu gan braucēja, gan mašīnas likumīgā īpašnieka transportlīdzekļiem, jo īpašnieks ir līdzatbildīgs par to, kas nodarīts ar viņa īpašumu.

Transportlīdzekļa īpašniekam iestājas civiltiesiskā līdzatbildība arī tad, ja ar viņam piederošu transportlīdzekli ir izraisīta avārija — apdrošināšanas sabiedrības, kur reģistrēta civiltiesiskās atbildības apdrošināšana, gan atmaksā nodarītos zaudējumus likumā paredzētajā kārtībā un apjomā, taču, ja šis

apjoms ir pārsniegts, maksā īpašnieks.

Ja īpašniekam ir tikai viena mašīna un viņš to ir pārdevis vai uzdāvinājis citai personai bez attiecīgo juridisko formalitāšu nokārtošanas, tad viņu saskaņā ar pastāvošo likumdošanu neuztrauc jautājums, vai mašīnas lietotājs ar to varēs veikt transportlīdzekļa valsts tehnisko apskati vai citas operācijas. Turpmāk, ja nesamaksātie sodi krāsies, var pienākt diena, kad pie mašīnas īpašnieka ieradīsies tiesu izpildītājs un pilnīgi likumīgi apķīlās visu mantu, lai segtu mašīnas lietotāja nesamaksāto soda naudu.

Ja iet runa par stāvēšanas un apstāšanās noteikumu pārkāpumiem, tad auto īpašniekam faktiski pilnībā jāuzņemas visa atbildība, jo šādos gadījumos parasti var atrast tikai īpašnieku nevis lietotāju. Vienīgā iespēja izvairīties no šādiem starpgadījumiem un liekām nepatīkšanām ir mašīnas reģistrēšana tās faktiskajam īpašniekam. Atcerieties — mašīnu pārdodot jūsu atbildība nebeidzas ar naudas zūkšņu saņemšanu, darījuma «apmāzģāšanu» un atslēgu

nodošanu jaunajam īpašniekam.

Labi apdomājiet, vai ir droši savu auto aizdot paziņam. Tāpēc, lai izvairītos no nepatīkamiem starpgadījumiem, tūlīt pēc pārdošanas, noformējiet juridiskās formalitātes tuvākajā CSDD nodaļā neatkarīgi no pircēja vai pārdevēja dzīvesvietas.

Daudzi mašīnu īpašnieki nedzīvo tur, kur ir pierakstīti, tāpēc, lai īpašnieks varētu saņemt visu informāciju par savu auto, kā arī to, kādi pārkāpumi ar šo braucamo izdarīti un kādi sodi nav samaksāti, CSDD piedāvā iespēju klientam norādīt savu kontaktadresi, uz kuru var nosūtīt šīs ziņas. Bez tam CSDD ir gatava nosūtīt ziņas ne tikai par pārkāpumiem un sodiem, lai tie tiktu laikā samaksāti, bet arī regulāri atgādināt par tehniskās apskates beigu termiņa tuvošanos, kā arī par mašīnas reģistrācijas apliecības vai vadītāja apliecības derīguma termiņa izbeigšanos. Norādot kontaktadresi, īpašnieks varēs saņemt arī citas CSDD reģistros esošās ziņas par sevi un saviem transportlīdzekļiem.

CSDD informācija

POLICIJAS
ZINĀSSatiksmes
negadījums bez
cietušajiem

3. janvārī Preiļos uz Daugavpils ielas automašīnas Audi 80 vadītājs Vasilis S., braucot alkohola reibumā, izraisīja ceļu satiksmes negadījumu ar automašīnu Opel Kadett. Cietušo nav, bojātas automašīnas. Sastādīts administratīvais protokols.

Nelikumīga
tirdzniecība

4. janvārī Preiļu iedzīvotāja Zinaida P. (no Upīša ielas) savās mājās nelikumīgi tirgoja alkoholiskos dzērienus. Sastādīts administratīvais protokols.

Pārkāpa
noteikumus

8. janvārī Līvānos individuālā uzņēmuma «Asija» veikalā, kas atrodas Rīgas ielā 5, tika pārkāpti veikala darbu regulējošie normatīvie akti. Sastādīts administratīvais protokols.

Huligānisms un
skandāli

3. janvārī reģistrēti četri iesniegumi par huligāniskām darbībām. Vienā gadījumā 29. decembrī huligāniski uzvedies Preiļu iedzīvotājs (Tirdzniecības ielā) Andris P. 1. janvārī Rudzātu pagasta Medpovkā alkohola reibumā huligāniskas darbības veica Stanislavs Č. Bet Preiļu pagasta Moskvino iedzīvotājs Vasilis T. huligāniski izrīkojās pret N.I. Toties Aglonā, Ciriša ielā Jāzeps A. izdarīja huligāniskas darbības pret A.H. Vienā gadījumā izteikts oficiāls brīdinājums, bet parējiem huligāniem sastādīti administratīvie protokoli.

7. janvārī Līvānos bārā «Alianse» huligāniski rīkojusies Jekaterina T., Saunas pagasta Laciniekos Voldemārs P. alkohola reibumā mājās sarīkojis skandālu, bet Preiļu pagasta Gribuškās Alfons G. alkohola reibumā izdarījis huligāniskas darbības pret J.M. Arī šajos gadījumos sastādīti administratīvie protokoli un izteikts viens oficiāls brīdinājums.

Precizējums

Preiļu rajona tiesā izbeigta administratīvā lieta pret Albertu Kalvānu, kas dzīvo Kastūrē, Liepu ielā 4, par pagājušā gada 23. decembrī izdarītajām huligāniskajām darbībām.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Tiesāti zagļi no
Daugavpils

Preiļu rajona tiesa izskatījusi 1969. gadā dzimušā daugavpīlieša Aleksandra Gaidamoviča lietu. Viņš ir bijis jau agrāk sodīts — 1990., 1992., 1993. un 2000. gadā.

Gaidamovičs pēc iepriekšējās vienošanās personu grupā ar Vjačeslavu Jermolajevu, pret kuru

pirmstiesas izmeklēšana izdalīta atsevišķā lietvedībā, jo viņš no izmeklēšanas slēpjas, naktī uz 1999. gada 15. novembri ap pulksten 01.00 zādzības nolūkā ar automašīnu Audi 100 ieradās Preiļu rajona Rožkalnu pagasta Lazdānos. Tur atrodas SIA «TU Lauki» veikals «Ezerciems». Zagļi izdaudzīja durvju stiklus, uzlauza divas atslēgas (materiālie zaudējumi 17,60 latī).

Vienā lielā un vairākos mazākos maisiņos viņi promnešanai salika

degvīna, likiera pudeles, vīnu, brendiju un balzamu par 97,13 latiem. Pēc tam viņi atvēra kases aparātu, taču naudas tajā nebija. Kad pie veikala pēkšņi piebrauca kāda automašīna, abiem zagļiem nācās bēgt, mantas un uz Jermolajeva vārda iznomāto automašīnu vajadzēja pamest. Izmeklēšanu policijas darbiniekiem atvieglāja tas, ka automašīnā bija atstātas Vjačeslava Jermolajeva tiesības.

Tiesa nosprieda sodīt Aleksandru Gaidamoviču ar brīvības at-

ņemšanu uz sešiem mēnešiem bez mantas konfiskācijas. Šim sodam tika pieskaitīts Daugavpils tiesas spriedums, kas paredzēja sodu ar brīvības atņemšanu uz četriem gadiem ar mantas konfiskāciju un policijas kontroli uz vienu gadu. Galīgais sods noteikts — brīvības atņemšana uz četriem gadiem un sešiem mēnešiem ar mantas konfiskāciju un policijas kontroli, so du izciešot slēgtā cietumā.

Pēc Preiļu rajona tiesas materiāliem

VESELĪBA

Kiploki mūsu veselībai

Gandrīz katrs pētījums pierāda, ka, lietojot kiplokus, samazinās holesterīna daudzums asinīs. Pusdaiviņa dienā, un mēneša laikā holesterīna daudzumu iespējams samazināt līdz 10 %. Divas daiviņas dienā spēj aizstāt speciālus zāļu preparātus, kuri paredzēti cīņai ar palielinātu holesterīna daudzumu asinīs.

Nesen tika atklāts, ka vielas, kas rodas kiplokos, veicina holesterīna nenosēšanos asinsvados un uz artēriju sienām. Lietojot kiplokus, samazinās iespēja saslimt ar infarktu un insultu. Varam secināt, ka ar vienādu holesterīna daudzumu asinīs tiem, kuri ēd kiplokus, iespēja nodzīvot ilgāk nekā tiem, kuri to nedara.

Pētījumi pierāda, ka vielas, kas rodas kiplokos, sašķidrina asinis. Cilvēki, kuri apēda 3 kiploka daiviņas dienā, pēc dažām nedēļām atbrīvojās no asins sabiezē-

jumiem par 20%. Interesants ir fakts, ka termiski apstrādāti kiploki var dot vēl labākus rezultātus.

Kiploki satur vielas, kas kavē visu vēža veidu attīstību, tajā skaitā krūts vēzi, aknu un gremošanas orgānu vēzi. Iespēja saslimt ar vēzi tiem, kuri ēd kiplokus, ir divas reizes mazāka nekā tiem, kuri to nedara.

Antibakteriālās un antivīrusu īpašības ir tikai svaigiem kiplokiem. Termiski apstrādāti kiploki ir veselīgi sirds asinsvadu sistēmai, novērš tūsķu rašanos un vēža veidošanos. Dažiem svaigi kiploki var radīt gremošanas traucējumus, pat paaugstinātu temperatūru. Kiploki organismā vieglāk absorbējas un mazāk kairina gremošanas traktu, lietojot tos kopā ar citiem produktiem.

Mikrobiologi secinājuši, ka kiploks ir īsts infekciju bieds, tas novērš rinovīrusus un gripas vīrusus. Nākamreiz, kad jutīsiet, ka tuvo-

jas saaukstēšanās, uzreiz ķerieties pie kiploka. Ja pagūsiet laikā, izdosies no tās izvairīties. Ja «aizkritis» deguns, arī ēdiet kiplokus, tas iedarbosies tāpat kā efedrīns.

Infekciju profilaksei un organisma aizsardzības funkciju paaugstināšanai pietiek apēst vienu vai divas daiviņas. Var pat sagriezt tās sīkos gabaliņos un norīt kā tabletes. Ir secināts, ka pat bērniem garšo kiploki. Zidaiņi, kuru mātes ēd kiplokus, ilgāk ziž un izdzer vairāk piena.

Kad pārkat kiplokus, pataustiet galviņu. Tai jābūt cietai, smagai un apžuvušai. Izvēlieties tādas galviņas, kurām lielas daivas, nav skrambu un miziņa cieši turas klāt. Kiploki jāglabā tumšā un vēsā vietā, tā, lai tiem varētu piekļūt gaiss. Noderīgs ir groziņš vai burciņa, kuras vāciņš stingri nenoslēdzas. Nav ieteicams turēt kiplokus ledusskapī.

ir ļoti stiprs klepus un vislabāk divas stundas pirms gulēšanas.

■ Vienu ēdamkaroti žāvētu divmāju nātres sakņu aplej ar 1,5 glāzēm verdoša ūdens un slēgtā traukā nostādina verdoša ūdens peldē pusstundu, izņem no ūdens un patur vēl 10 minūtes istabas temperatūrā. Dzer pa pus glāzei 4 līdz 6 reizes dienā pusstundu pirms ēšanas, ja ir stipras klepus lēkmes.

■ Vienu tējkaroti divmāju nātres ziedu aplej ar puslitru verdoša ūdens, trauku ietin un nostādina pusstundu. Izkāš. Dzer kā tēju, ja ir ieildzis klepus, kā arī klepus ar elpas trūkuma lēkmēm.

■ Mātere — lielisks līdzeklis pret augšējo elpošanas ceļu slimībām un stipru klepu. Vienu ēdamkaroti žāvētu māteru lapu aplej ar vienu glāzi verdoša ūdens. Noslēgtā traukā vāroša ūdens peldē nostādina 15 minūtes. Pēc tam istabas temperatūrā atdzesē 45 minūtes. Izkāš. Lieto pa vienai ēdamkarotei 4 līdz 5 reizes dienā pusstundu pirms ēšanas.

■ Ābolu tēja vai novārījums mīkstina klepu un mazina aizsmakumu, ja satūkušas balss saites.

■ Ja klepus moka naktīs, pirms gulētiešanas lēni, kā sūkājot, apēdiet vienu ēdamkaroti nesālīta sviesta un tūlīt pēc tam vienu ēdamkaroti medus. Arī medu ieņemiet lēni, nesteidzoties.

■ Sauju notīrītu, saberztu riekstu (grieķu, ciedru, lazdu) sautē uz lēnas uguns pusstundu vienā litrā pienā. Dzer pa vienai glāzei kopā ar biežumiem trīs reizes dienā karstu vai siltu.

■ Lielisks līdzeklis pret klepu un balss aizsmakumu ir žāvētu vīnogu un sīpolu novārījums.

■ Stipram aizsmakumam un klepum labi palīdz arī burkānu sīrups.

«Dziednieks un Dzīve»

Skaistuma salāti

Tie iederas ziemas ēdienkartē, kad organismam visvairāk nepieciešami vitamīni un mikroelementi. Šie salāti pilnībā aizstāj brokastis. Tie būtu jāēd četras reizes nedēļā. Recepte paredzēta divām porcijām.

4 ēdamkarotes auzu pārslu (vēl labāk pusotras ēdamkarotes kliju un 2-3 ēdamkarotes auzu

pārslu) pārlej ar 4 ēdamkarotēm auksta, novārīta ūdens, pieliek tējkaroti medus un atstāj pa nakti. No rīta pieliek 2 lielus sarīvētus ābolus (ar mizu), 2 tējkarotes citronu sulas, 4 tējkarotes piena vai salda krējuma un sīki sasmalcinātus valriekstus vai lazdu riekstus. Var pievienot arī 100 g citu svaigu vai konservētu augļu.

Salāti jāēd lēni.

Medicīnas darbinieku attieksme un iedzīvotāju informētība

Labklājības ministrija ir veikusi divus pētījumus par veselības aprūpes darbinieku attieksmi un informētību par veselības aprūpes sistēmu Latvijā. Tā rīkos semināru sēriju Latvijas medicīnas darbiniekiem par ārstu darba organizāciju, strādājot pēc jauktās kapitācijas principa.

Kopš 1999. gada rudens Latvijā veselības aprūpes sistēmā pakāpeniski tiek ieviests jauktās kapitācijas modelis. Šobrīd šis princips ir ieviests gandrīz visā Latvijas teritorijā, izņemot Rīgu, un lielākajai daļai medicīnas pakalpojumu sniedzēju šajā laikā, kad jāsāk saimniekot pēc jauniem principiem, iespējams, vēl ir neticība jaunajam un daudz jautājumu.

Lai noskaidrotu, cik labi medicīnas pakalpojumu sniedzēji ir informēti par jauno darba kārtību, vai ir apmierināti un kā izprot šī modeļa darbību, Labklājības ministrija sadarbībā ar socioloģisko pētījumu firmu «Baltijas sociālo zinātņu institūts — Baltijas datu nams» (BSZI — BDN) veikusi pētījumu par veselības aprūpes darbinieku attieksmi un informētību par veselības aprūpes sistēmu Latvijā.

Turklāt, lai noskaidrotu tieši kādi jautājumi interesē ārstus, tieši kādas ir problēmas un neskaidrības katrā konkrētajā slimokasē

strādājošajiem ārstiem, Labklājības ministrija un Valsts obligātās veselības apdrošināšanas aģentūra sadarbībā ar teritoriālajām slimokasēm veikusi anketēšanu — aptauju medicīnas pakalpojumu sniedzēju vidū.

«BSZI — BDN» pētījums parāda, ka 52 procenti no veselības aprūpes darbiniekiem savu informētību par pašreizējo veselības aprūpes sistēmu vērtē kā apmierinošu, 26 procenti kā labu un 20 procenti kā neapmierinošu.

Tomēr 48 procenti pēc jauktās kapitācijas modeļa strādājošo ģimenes ārstu tikai daļēji izprot savā darba apmaksas principus, bet pilnībā skaidri tie ir 43 procentiem. Savukārt 38 procentiem no veselības aprūpes darbiniekiem nav skaidra viedokļa, vai kapitācijas modelis ģimenes ārstiem ir izdevīgāks vai nav. 30 procenti uzskata, ka tas ir izdevīgāks par punktu sistēmu, bet 32 procenti, — ka neizdevīgāks. Pētījums kopumā ir pieejams Labklājības ministrijas interneta mājas lapā www.lm.gov.lv/saturs/jaunumi/jaunumi/peetijumi.html (Acrobat Reader)

Savukārt Labklājības ministrijas veiktās anketēšanas rezultātā noskaidrojās, ka ārstus visvairāk interesē informācija par finansēšanas principiem, ārsta un pacienta tiesībām un pienākumiem, kā arī par ārsta darba juridiskajiem un administratīvajiem aspektiem.

Sagatavoja L.Rancāne

No dakteru pierakstiem jeb Par ko sūdzās pacienti

- Vai slimis cilvēks arī drīkst nodot analīzes?
- — Māsiņ, man ir asinsvadi. Pie kāda ārsta man jāiet?
- Jums jāiet uz trešo stāvu.
- Pacients: — Man jāiet caur lodziņu vai tieši augšā?
- — Līdz cikiem strādā rentgens uz zobiem?
- Slimnieks: — Vai pie daktes Lores var pierakstīties?
- Jūs domājat ausu ārstu?
- Jā.
- — Cik vecs ir bērns?
- Pusotra gada un seši mēneši.
- — Es atnācu pie jums ar urīnpūsli.
- — Es nofotografēju nieres uz dzelzceļa.
- — Smiltis urīnā nav, bet sāls ir, es nogaršoju.
- — Viss tā kā būtu normāli, tikai urīns puto.
- — Kājas man elektrokardiogrammu jau pārbaudīja.
- — Vai man nierēs nav beigti filtri?
- — Man informējas kājas.

- — Nevaru teikt, ka ļoti slikti, bet sevišķi labi nav.
- — Man ir trombs sirdī un kājās, bet citādi sirds ir brīnišķīga.
- — Pentagons man noņem sāpes.
- — Vai tableti sakost vai rit dzīvu?
- — Tablete jādzer no rīta un vakarā, un ūdeni pakalā.
- — Vienreiz naktī izeju oficiāli.
- — Atnācu ar saviem ceļiem.
- — Kuņģis man iziet katru dienu.
- — Dakterīt, ar jūsu zobiem man ir daudz labāk.
- — Man bija grūtniecība ar ķeizaru.
- — Ārsts teica, lai es paēdu nošpu.
- — Man ir klejojošs asinsspiediens.
- — Operācijā man izņēma žulti.
- — Man esot liels asinsgriums.
- — Man urīnā dažādi cipariņi.

Šonedēļ dzimšanas dienu svin
Pelēču pasta nodaļas pastniece
Ināra Kļavinska,
Stabulnieku pasta nodaļas
priekšniece
Sandra Čakule,
Jersikas pasta nodaļas pastniece
Līga Rimša.

«Novadnieks» sveic jubilāres un
pateicas par laikraksta izplatīšanu.

Gadi,
Kas deva jums spārnus?
Aizlidojāt
Kā bezdelīgas gar logu.

«Novadnieks» un pagastu
padomes sirsnīgi sveic šīs
nedēļas jubilārus:

65 gados Alfonu Tumašovu 20.
janvārī AIZKALNES PAGASTĀ;

55 gados Valentīnu Gursku un
Aleksandru Jaskeviču 16. janvārī,
60 gados Jāni Botoru-Tumovu 15.
janvārī, Vasiliju Korniševu 20. jan-
vārī, 65 gados Leokadiju Jakubenu
20. janvārī, 70 gados Moniku Val-
doni 18. janvārī, 75 gados Antonu
Braidaku 18. janvārī, 90 gados Vik-
toriju Reču 19. janvārī AGLONAS
PAGASTĀ;

50 gados Stepanu Jakuševu
un Veroniku Lacko 15. janvārī, 70
gados Jekaterīnu Tihomirovu 20.
janvārī, 75 gados Ksaveriju Rudzāti
un Mihailu Selivanovu 15. janvārī,
Mariju Petrovu 21. janvārī RIEBĪŅU
PAGASTĀ;

50 gados Imantu Volontu 19.
janvārī, 65 gados Jāni Rudzātu 20.
janvārī, 75 gados Janīnu Vanagu
19. janvārī, 80 gados Annu Ancāni
21. janvārī, 89 gados Teklu Kusiņu
18. janvārī ROŽKALŅU PAGASTĀ;

70 gados Salimonu Pūgaini
15. janvārī, Genovefu Voitkeviču
19. janvārī, 75 gados Helēnu Mazur
15. janvārī, 80 gados Anastasiju
Vēveri 19. janvārī RUŠONAS PA-
GASTĀ;

70 gados Eleonoru Čaunāni
18. janvārī SĪLŪKALNA PAGASTĀ;

60 gados Natāliju Pabērzu 20.
janvārī, 65 gados Annu Utnāni un
Annu Jančevsku 19. janvārī
ROŽUPES PAGASTĀ;

65 gados Tatjanu Cērmenieci
21. janvārī, 88 gados Matildi Veceli
20. janvārī, 88 gados Agniju Radio-
novu 21. janvārī TURKU PAGASTĀ;

60 gados Moniku Pauniņu 20.
janvārī, 65 gados Pēteri Puduli 18.
janvārī, 90 gados Veroniku Rogo-
zovu 20. janvārī SAUNAS PA-
GASTĀ;

67 gados Melaniju Zujevu 21.
janvārī, 79 gados Maksimu Volkovu
21. janvārī SILAJĀNU PAGASTĀ;

65 gados Teklu Teivāni 17. jan-
vārī STABULNIEKU PAGASTĀ;

55 gados Annu Kursīti 17. jan-
vārī SUTRU PAGASTĀ;

50 gados Tatjanu Sobolevu 20.
janvārī, Olgertu Reini 21. janvārī,
75 gados Anastaseju Serkovu 15.
janvārī GALĒNU PAGASTĀ;

65 gados Jāzepu Kivlenieku
15. janvārī, 85 gados Moniku Babri
16. janvārī UPMALAS PAGASTĀ;

50 gados Nikolaju Andrejevu
19. janvārī, 81 gadā Mariju Marti-
novu 15. janvārī, 82 gados Annu Mukā-
ni 21. janvārī JERSIKAS PAGASTĀ;

55 gados Irēnu Mainuli 20. jan-
vārī PELEČU PAGASTĀ.

Sveicam pilngadniekus:

Lauru Ruskuli Aglonas, An-
dreju Ruļovu Riebiņu, Ilzi Kvederi
Sīlūkalna, Kristīni Maruševas
Saunas pagastā!

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA, LĪDZJŪTĪBAS

NOSLĒGTS PIRKUMA LĪGUMS

PRIVATIZĀCIJAS AGENTŪRA PAZIŅO: noslēgts šāds zemesgabala pirkuma līgums:

Zemesgabala adrese, zemes kadastra numurs	Zemes- gabala platība (m²)	Zemes īpašuma reģistrācija zemesgrāmatā	Pirkuma līguma datums	Zemesgabala pircējs
Vecbaznīcas iela 5, Līvāni; Nr.7611 005 1011	2127	Līvānu pilsētas zemes- grāmatā, 1999. gada 8. novembrī, folijas Nr.4742	08.12.2000.	Broņislavs Losāns (personas kods: 110840-12184)

Ar pilnu sludinājuma tekstu interesi var iepazīties 2001. gada 10. janvāra
laikrakstā "Latvijas Vēstnesis", Nr.5(2391), ielikums Nr.2(106).

Par priekšnodokļa atskaitīšanas kārtību

Sākot no 2001. gada 1. janvāra
ir grozīta priekšnodokļa atskaitīšanas
kārtība preču piegādes gadījumos.
Turpmāk atskaitīt priekšnodokli varēs
par precēm un pakalpojumiem gan
savu apliekamo darījumu nodroši-
nāšanai, gan tādu ārvalstīs veiktu
darījumu nodrošināšanai, kuri būtu
apliekami, ja tie tiktu veikti iekšzemē.
Minētos atskaitījumus drīkst veikt:

- par pakalpojumu saņemšanu
— pēc nodokļa rēķinā norādītās
summas samaksas;
- preču piegādes darījumos —
pēc preču un nodokļa rēķina sa-
ņemšanas (neapmaksājot).

Sakarā ar to, ka grozījumi likumā
stājušies spēkā no 2001. gada 1. jan-
vāra, minētā norma piemērojama tikai
tām preču piegādēm, kuras tiks veik-
tas pēc 2001. gada 1. janvāra.

Sākot no 2001. gada 1. janvāra
Valsts ieņēmumu dienesta Lat-
vijas reģionālā iestāde vairs
neizsniedz algas nodokļu kartes,
jo saskaņā ar likuma «Par
iedzīvotāju ienākuma nodokli»,
tās tiek atceltas un Latvijas
Republikas iedzīvotājam strādājot
papildus darba vietā nodokļu
kartes vairs nav jāiesniedz.

SO «Preiļu Sieviešu klubs»
Sieviešu izglītības centrs uzņem
klausītājus šādos mācībuursos:
● Sāksmes un ģimenes psiholoģija.
● Angļu valoda.
● Latviešu valoda.
● Projektu un biznesa plānu
izstrādāšana.
Pieteikties līdz 26. janvārim
katru darbdienu no 9.00 līdz 13.00
Preiļu NVO atbalsta centrā Preiļos,
Brīvības ielā 7.
Tālrunis uzziņām 21603.

SIA «Ranko» par augstām
cenām iepērk mājlopus.
Noformē subsīdijas. Samaksa uz vietas.
Tālr. 42807, 46384, 44179, 9161121.

Finansu un apdrošināšanas
agentūra «BALTIKUMS»
līdz 2001. g. 1. aprīlim turpina
akciju obligātajā transporta
līdzekļu civiltiesiskās
atbildības apdrošināšanā.
Atlaide — 30%!
(Neatkarīgi no termiņa)
Adrese: Preiļi, Brīvības iela 2-9
(pie autobusu stacijas), tālr. 22343.
Apdrošināšanas aģenti slēdz
līgumus mājās.

Licencēta firma pērk un pārdod
privatizācijas sertifikātus:
Preiļos, Raiņa bulv. 15, tālr. 23029 līdz
13, 23024 vakaros;
Līvānos, Stacijas ielā 1, tālr. 44228
dienā, 41221 vakaros.

Pastāvīgi iepērk zāģbaļķus:
egles (6,7 m — Ls 23; 3,4 m — Ls 20),
priedes (Ls 15-17),
lapu koku (Ls 8).
Tālr. 9403537, 1-5381120.

Iepērkam gaļu: liellopu,
jaunlopu, aitas, zirgu un
cūkgaļu.
Tālr. 21778, 23887, 55625, 9183601.

Iepērkam lopus dzīvsvārā:
bullus līdz 0,64 Ls/kg,
teles līdz 0,56 Ls/kg,
govis līdz 0,50 Ls/kg.
Samaksa uz vietas.
Tālr. 22454, 6593018, 9197481.

Z/s «Āres» par tirgus cenām
iepērk jaunlopus, liellopus,
aitas un zirgus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 55658.

Iepērkam teles, bullus, govus,
piena teļus, aitas un zirgus.
Cenas augstas.
Tālr. 54621.

Pārdod

Audi-80 1.8 l, 1986. g. Tālr. 53 24324;
M-21, ir varianti. Tālr. 41110;
dīzeļdegvielu. Tālr. 9787553;
sausu skaldītu malku. Tālr. 22204;
zemi (0,6 ha) 200 m no Preiļiem. Tālr. 24267,
9480286;
māju. Tālr. 56867;
3 istabu dzīvokli. Tālr. 6599870;
galda kartupeļus 'Sineglazka' vairumā Preiļos, Kos-
monautu ielā 11, A.Volonts. Tālr. 21535 vakaros;
timotiņa, āboliņa sēklas. Tālr. 52535.

Izīrē

garāžu Liepu ielas rajonā. Tālr. 22204.

Z/s «Vidsētas» iepērk
jaunlopus, liellopus, aitas.
Samaksa uz vietas.
Tālr. 55645, 55796, 55649, 1-6563019.

Iepērkam visa veida
mājlopus gaļai.
Tālr. 21956, 24147.

Pēkšņi bij stunda, kad pārtrūka stīga:
rits atnāca klusumā slēgts...
Sērojam kopā ar Ksenijas ģimeni,
TĒTI smiltajā guldēt.
Gailīšu pamatskolas kolektīvs

No mūža kamola pa dzīvai attinusi,
Iet tālus ceļus māmuliņas sirds.
Skumju bridī esam kopā ar
Aivaru Gribustu, MĀMUĻU
mūžībā aizvadot.

Preiļu pilsētas pašvaldības
uzņēmuma «Saimnieks» kolektīvs

Sāp sirds, no mātes šķiroties,
Kad viņas taka smilšu kalnā iet.

Izsakām līdzjūtību Alīdai
Andrejevai, MĀTI mūžībā aizvadot.
Mājas kaimiņi

Viss nepazūd, kad kapu kalnā
Pār tevi vēsas smilšu saujas krīt.
Vēl paliek siltums, ko tu dzīvē devi,
Un kaut kur dziļi sirdī sāpes mīt.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Alīdai
Andrejevai, MĀTI mūžībā pavadot.
A/s «Preiļu siers» kolektīvs

Lai tēva mīlestība visos ceļos vada,
Lai tēva miers tev jaunu spēku dod.
Izsakām līdzjūtību Inārai Dzenei
sakarā ar TĒVA nāvi.
Preiļu baznīcas koris

Rīta saule, mīļi vārdi
Nespēj tevi modināt.
Izsakām līdzjūtību Inārai, TĒVU
mūžībā pavadot.
«Naktineica»

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona padome

- 18. janvārī piedalīšanās Daugavas fon-
da valdes sēdē Daugavpils rajona padomē.
- 19. janvārī piedalīšanās konferencē
«Ilgtspējīga lauku tūrisma attīstība Latvijā»
Rīgā.

Rajona bērnu un jauniešu centrs

- 18. janvārī bērnu un jauniešu aerobikas
grupu konkurss BJC. Pieredzes apmaiņas
seminārs krievu plūsmas sākumskolas
skolotājiem «Netradicionālas apmācību
metodes» Līvānu 2. vidusskolā.
- 19. janvārī kursu nodarbība vēstures
skolotājiem Preiļu 1. pamatskolā.

Rajona sporta klubs «Cerība»

- 17. janvārī Riebiņu vidusskolā vieglat-

lētikas sacensību «Lielā balva» pirmais posms.

- 18. janvārī pamatskolu sacensības tau-
tas bumbā PVG un Preiļu 2. vidusskolā.
- 20. un 21. janvārī Preiļu kausa izcīņa
minifutbolā (1986. dzimšanas gads) 1. pa-
matskolā.

24. janvārī skolu sacensības tautas
bumbā vidusskolām Līvānu ģimnāzijā, 2.
vidusskolā.

Kinoteātris «Ezerzeme» Preiļos

- 17. un 18. janvārī pulksten 18.00 un
20.00 britu erotiskā komēdija «8 1/2
sieviešu».
- 19. un 22. janvārī pulksten 18.00 un
20.00, 21. janvārī pulksten 16.00, 18.00 un
20.00 ģimenes komēdija «Mazais».
- 23. un 24. janvārī pulksten 18.00 un
20.00 komēdija «Es, es pats un Airina».

Sutru kultūras nams

- 19. janvārī pulksten 20.00 Sutru pa-
gasta padome un sieviešu klubs «Artava»
riko atpūtas vakaru. Ballē spēlēs «Kreic-
burgas ziķeri».

Stabulnieku kultūras nams

- 20. janvārī pulksten 22.00 balle, spēlē
grupa «Laineri».

Rožkalnu kultūras nams

- 20. janvārī pulksten 22.00 diskotēka
«... un pašam patīk».

Riebiņu kultūras nams

- 20. janvārī pulksten 22.00 diskotēka
«NJHT Radio 1» no Jēkabpils.
Informāciju sagatavoja
L.Rancāne